

EESTI PÄEVA- LEHT

ESTNISKAGA BLADET

Laupäeval, 16. jaanuaril 1971

Nr. 4 (3590)

13. aastakäik

RIIGI ELUARVE suhteliset lahke VÄHEMUSTELE

Kui võrrelda tänavuse riigielarve mitmesuguselt peatükke, siis ilmneb majandusministri suur restriktivism. Teatavaks erandiks on summade andmine siserandajate probleemide lahendamiseks. Väheosad koheldakse miistvalt. Nii on riigi elarves siserandajate laiste organisatsioonide toetamiseks antud 300 000 krooni sisenise 300 000 asemel, siserandajate kohamisprobleemide lahendamiseks on aga summasid tõstetud tervelt poolteist korda, seniselt 2,6 miljoni 1 123 000 krooni võrra kokku. Invandrarverket oli aga küsitud veel rohkem — 4 miljoni.

Siseministeeriumi elarves on majandusministri kõige enam kärpitud "Invandrarbidning" soov. See ajaleht ilmutab praegu viies keeles 46 numbrit aastas 38 000-le tellijale. Loe juhatus soovis ajalehte veel viies, seega kokku kümnes keeles välja anda, ja tõsta lehekülgede arvu. Riigi toetus on aga tõstetud ainult niivõrd, kui üldine hinnatõus tingib.

Väga tugevasti on tõstetud kulu- posti rootsi keele õpetamiseks siserandajatele. Mineval aastal arvestati selleks 20 miljonit krooni,

tänavu aga 41 miljonit. See tõus vastab aga kuuks tippesti tegelikele kuludele müüdnud aastal jooksul.

30 000 KOIKKE EESTI KOOLIDELE

Juba teist aastat ei ole riigielarves koolidele määratud toetust, kuna ühe varasema riigipäeva otsuse kohaselt toetus suure määramine kuulub valitsuse kompetentsi.

On pühjast aga märkida, et Koolide ülemvalitsus on teinud ettepaneku koolide toetust seni-

selt 371 000 kroonilt suurendada 300 000 krooni võrra.

Sealjuures on koolide ülemvalitsus arvestanud, et Stockholm ja Göteborgi eesti koolide organisatsioonid muutu küll aga ette täienduskoolide tegevus tõuseb. Mõeldud aastal tegutsesid eesti täienduskoolid 16 kommunis.

Juutide Hillekooli toetus pani Koolide ülemvalitsus ette tõsta 25 tuhande krooniga kokku 285 000 kroonile.

Jarg. thk. 2.

ROOTSI VANG VENE LAAGRIS EESTLASTEGA

LONDON (EPL) — Londoni ajaleht Observer publitseeris rapordi ühest N. Liidu vangilaagrist Mordvas, mille on kirjutanud töölaagri nr. 17 A vang ja teadusnõukas Mihhail Sado, 32 a. vana, kes vüidab, et ta on hiljuti kohanud vangistuses üht rootslast. Observer märgib, et N. Liidus on praegu 1000 vangilaagrit kokku umbes miljonil vangiga. Kirjale on alla kirjutatud 7 vangi ja see kujutab endast avaliku kirja maailmale. Kirjale, mis on välja toodud N. Liidust salaja, on juurde lisatud palju portreejoonistusi vangidest, millest autoriks on üks allkirjutajaid, Jurij Ivanov. Rapordis kõneldakse ka eestlastest, Eitlastest ja leedulastest.

Mordva laagripäärikonnas asub kirja järele ümmarguselt 20 000 vang. Seal viibivad ka lühenes tuntud "kirjanduslikud vangid" Jurij Galanskov ja Aleksander Ginsburg.

Ginsburg kirjutab raportis, et

lihti poest Janni Kapitsin on vangistuses surmud 53-aastasena, koke pärast selle, kui temast portreejoonistamiseks valmis. Talle oli määratud 15-aastane vangistuskaristus selle eest, et ta protesteerida julgelt Eesti venestamise vastu.

Laagris on surmud palju teisi Baltikumist pärinevaid vange. Nende hulgas üks eestlane, kes olukorda välja ei kannatanud, pois ennast ülesse.

Allkirjutajate hulgas on kolm vene teadlast, kes hiljuti nõudnud demokraatlikke vabadusi. Neist 32-aastane Mihhail Sado oli mõistetud vangile 13-keks aastaks.

Rapordi allkirjutajate hulgas on ka 1621 poest Viktoras Kalnins, kes a. 1962 Riias mõisteti 10 aastaks vangistusse. Teda süüdistati osavõtus "natsionalistide organisatsioonist". Kalnins olevat üldiselt respektiivne, ta laagris oma julguse pärast. Kui valvurid ei lubanud tal vastu võtta toidupakki kodustelt, alustas kaasvangide protestiks nälgistreiki.

Aleksander Ginsburg, üks allkirjutajast.

EESTI LAEV TAAANI LIPUGA

KARLSKRONA (EPL) — Sydästra Sveriges Dagblad reporter jäi illatunult peatuma Karlskrona sadamas, kui ta kuulis, et Taani lipu all ja Koppenhaageni kodusadama sõitva mootorlaeva "Kunda" pardal ei rüügitugi ühtki heelt. Asja selgitades loidis reporter, et "Kunda" on koguni eesti laev, kuigi taani lipu all. "Kunda" espleniks ja omanikuks on nimelt A. Norman.

Ajaleht märgib, et laeva kogu juhtkond on eesti pärgikut — kapten, tüürimees, masinist ja eestlane on ka kokk, tehnikesoonas on aga kõik soomlased.

Kapten Norman sõitis kuni 1939. aastani Eesti Vabariigi lipu all sõitvatel laevadel ja tuli Taani just hekket, mil venelased okupeerisid Eesti. Nii jäi ta Taani ja sai Taani kodakondsuse.

Eesti nimega laev on oma nime saanud kapteni kodukohast Kundast. Laev sõidab peamiselt kaubavedudel Skandinaavia ja Inglise vahel. Sydästra Sveriges Dagblad toob

laeva meeskonnast ära tüürimehe Julius Kontoni pildi, kes sõja ajal sõitis inglise konvoides.

Autotihedus läänes-idas

Autosid omavad Euroopas iga kolmas rootslane, iga neljas sakslane ja iga kuues itaallane. Venemaal tuleb üks auto iga 200 elaniku kohta. Amerikas on iga auto kohta 2,2 elaniku.

Erese kunsti- näitus Boräsis

Arnold Eres, kes hiljuti esines iseseisva näitusena Stockholmis Eesti Majas, esineb kodulinna Boräsis 16. kuni 24. jaanuarini uue näituse Rudolfs Expo ruumides.

Näitusel on esitatud 33 õlimaalikut ja 11 gušeli. Avamine toimub laup. 16. jaanuaril kell 14–18. Lilla Brogatan 30 Boräsis. Näitus on avatud emaspäevast reedeni kell 12–20 ni, laupäeviti kl. 12–17 ja pühapäeviti kl. 12–20.

Mis on väärt vene uudis?

Välisajakirjanik Venes KGB ahelais

NEW YORK (VE) — John Dornberg, USA ajakirja Newsweek korrespondent Moskvas, kes hiljuti saadeti Venemaalt välja, ütles oma elamus ja tegevust kirjeldavas artiklis, et ta nende 32 kuu jooksul, mis ta viibis N. Liidus, tundis end kogu aeg täiesti isoleerituna rahvast ja nõukogude elust. Teda jälitati KGB poolt pidevalt, ta reisimisvõimalused pidurdati, telefonikõned küllalt pealt ja ta korterisisesse tekkis ikka ja jälle mikrofone. Dornberg märgib, et on teadlikus, mis puudutab, kuid kiire väliskorrespondent: nende tegevus on mitte ainult püüdnud ametliku informatsiooniga, vaid neid kontrollitakse pidevalt.

Välisajalasele on N. Liidu territooriumil keelatud minna aladele, mis hõlmavad sadu tuhandeid ruutmile.

Fotografeerida on lubatud ainult mälestusmärke ja rahvapüüdlusi, kuna mõnede fotoparastide kasutamise rongidel, lennukitel ja suuremate ja tähtsamate ehitiste pildistamisel on keelatud.

Ajakirjanik vüidab, et läänenriikide diplomaatide ja ajakirjanikkudel ei ole selle suure salatsessis tulemusena võimalik saada mingisugust teatruud pilti, mis tolmub Kremli müüride vahel.

KGB ANNA "KULUJUTTE"

Ametlikult kontaktide puudumise tõttu koguvad läänenriikide ajakirjanikud informatsiooni ligasugustel kohtadel, kus levihaigete, kus levitatakse "põnalametliket" allikate kuulud jutte.

Need kuuludjutte lastakse aga sageli lenda KGB agendite poolt, et via läänenriikide ajakirjanikke ja diplomaate eksitleda.

Näitaks, et ole tänapäevajagi veel Jarg. thk. 11

Nixon TV-s: TIPPKONVERENTSI VENEGA EI TULE

WASHINGTON (EPL) — USA president Richard Nixon andis uueaasta intervjuu televisioonis, kus ta si-seprobleemide kõrval puudutas ka välisküsimusi, m.h. andes järjekorras tõsise hoiatuse Hainale, et kui Põhja-Vietnami viied peaksid ohustama USA üksust Vietnami, siis vajadusel annab ta käsu taas sõjaliste seadmete pommitamisele asuimiseks Põhja-Vietnami.

Venelaste osas märkis president, et nõustub nendega tippkonverentsis välti siis, kui on olemas eeldused mingiks lahenduseks maailmaprobleemides. Eelduste puudumisel ohustavad taolised kohtumised vaid üldist julgeolekut ilma muutjete jätkumise. Kõlledzhites, milledest president nimetas Kenti, Jacksoni ja Wisconsin, said leidnud korrakirjandis märkida president, kui tema valitsemisaja esimese kahe aasta suurimat jettumust.

Käsitades lähemalt Vietnami probleemi, välis president, et selles lähenetakse lõpule ja et seal saavutataks õiglase rahu, mis vütab ka venelastelt soovi edaspidistes agressioonides. President nimetas Vietnami konflikti lõpule lähendamise samme oma välissõjalisaja märkimisväärsimaks saavutuseks.

Reporteri küsimusele, et mis saab siis, kui 1972. a. pärast USA vägede lahku mist Vietnami, Põhja-Viet-

nam riindub Lõuna-Vietnami, vastas president, et viimane on suuteline siis ise ennast kaitsema, juhides ühtlasi tähelepanu ka seal käimasolevale elule. "Vietnamiseerimisele", mis andnud häid tulemusi.

Vastates küsimusele majanduslike probleemide, märkis president, et ta ei kavatsi seisa seadta tõotades ja hindade kontrolli.

Seda soovitakse küll tunetvalt Jarg. thk. 2

Nixon oli ehkmatanud

NEW YORK (VES) — Valgest Majast saabus Eesti Rahvuskomitee esimehele Heiki Leemannel president Nixonil isiklik kiri, milles ta vastab Rahvuskomitee protsessile leedulase Kuidrika venelaste väljajätmise küsimuses.

"Nagu teegi, nii olin ka mina ehkmatanud kui ma teada sain, kuidas põgenemiskatsed puhuti toidi. Kinnitan, et olen asunud kõik vajalikud sammud selleks, et selline vahetuhtun enam ei saa korduda. Olen veendunud, et USA jääb kindlaks oma uhkele traditsioonile kindlustada põgenemisele nende julgeolek", kirjutab president Nixon.

EPL 16. jaanuaril 1971

VÄHEM ÕHUAUKE

Uus aasta algas kodumaa teatavasti vähenenud õhugaugus lään suunas. Moskva uus 400-rubline passimaks teeb nendele, kel teoreetiliselt võib olla õhku võimatus teada, ja saada viisat välismaalaste külastamiseks, reisimajanduslikult üheksaks kuul mitte võimatuks, sest tegemist on nõukogude oludes summaga, mida näit. väene pensioonid kuldajavisi kokku ei saa. Nõukogude õukutsioonivõim ei las juures ei tarvit-segi väljaspõlles keelata ja sel viisil väljaspõlles oma ebaahamane suut näidata, ta saavutab sama efekti maksumaksjaga. On selge, et see olukorra lahendamiseks, mis sead-ri võimatus omaleid külasta-da lään, on nüüd mõndas ja elu muutub taas troostitumaks ja loo-tusetumaks. Kuigi tegelikult ainult väike protsent tootlejast välja pää-se, tähendab see siiski lootust, et võimatus ka teisteni kunagi saa-hub. Kuid nüüd ei saabuigi. Götte-borgi Handelstidningen teadis kõi-keld, et passi hind veegli tõuseb...

Samal ajal võib tähele panna, et okupandid püüavad mõrda senda vana klassikalise stiilis: sissepääs on kergem kui väljapääs (see vii-ri mehe kodu-est-luustele viimseis rakendatud, nagu ütlesime). Esee-päisi isegi propagandistid veegli suurema hoolega kui enne nende juures, kel on vaba liikumine ja kes elavad vabas maailmas. "Kodu-maa" annab lisaväljandeid tu-rismist kodumaa (Paul Rummo: Kodumaa rännates), et välismaal elavate reastide kogumist üm-bes, kuigi on lühine, et kõikides-se nendesse kohtadesse, kus par-tei-teusl Rummo on reisinud, vaevalt pääsevad turistina Eestisse inimesed eestlased ja mitmetesegi n. n. kaitepiirkondadesse on kodu-est-luust endiligi väja "prospikuit".

Välismaal elavate põgenike si-se-reidide elumistsinaks nähti palju vaeu ka fennogriifide kongressi sel, mil partiidolukru näit. Root-sis reisis riigi teadlase juurest teadlase juurde koos kaasaevatud tõelise nimeka eesti teadlusemehga. Selle põnnistuse tulemus on hoo-le-ga nii "Kodumaa" kui ka nen-de väljaannetes, mida välismaal jälgitakse näit. teaduslik ajakiri Keel ja kirjandus, lausemüüri - pildid läänse elavatest eesti tead-lasest koos partide puugistatuse-ga ja Eesti vabaltuna mahantü-jatega (näit. Hans Krussiga end-ga). Siin ei ole tegemist mitte ai-nult tahega näidata, et vaat, tee-targimad pead näitavad eeskju, vaid ka näitamaks, et "kõik vana on unustatud" (küüditamised, huk-kamised).

See on juba argument välismaa-ees, sest siit juba mõte kormaal-sest okukorrast, eestlaste tunnetu-sest uutele valitajatele ning nen-de meetoditele, kassa arvestid rüh-papusi kõrge hind. Arusadavalt teeb see rakemaks nende (öö, kes jätkavad vähetähtsuse võitlust eesti rahva ja maa vabaduse eest välismaal, sest plinnas muutub veegli viljatumaks.

Igal probleemil on mitu aspekti. Kui kodu-est-luust õhugaugus jät-keb kitsamaks, siis on loomulik, et neile igasuguse kohtamine vaba maailmas on tulepuhanguks, ka need, kel võimude soovil ja soo-dustusel on vaba käik mõrda sisse ja sealt välja. Kuid õukutsio-niirehhiim on asja nii kavalasti seadnud, et ainsaks kohtamispaig-aks kujuneks ikestatud kodumaa

ja tal on selleks ilmselt olemas oma väljakalkuleeritud põhjused. Väljast sissetuleja on sunnitud ar-vestama nii liikluskitsendustega kui ka ettevõtetega suu pruuki-misel, sest ta on selle rühmi võimatus, kelle eest ta põgeneb. On esinenud palju sekkumisi ka sel-te punktis, mis on viinud isegi kinnivõtmisteni. Kuna aga partei on ette võtnud liikumist õhutada, siis on olukorrad lahenedud ja närgutad on olnud, et kimbatuses olnud inimesed on koju jõudes oma elumistsinast väikseid. Oma su-gulaste huvides. Igal juhul leiab õukutsioonivõim, et kontaktid raudeeridele tege on kindlalt kontrollitavad kui kontaktid väl-jaspool raudeeridele, sest peale in-formatsioonide voolab kontrollima-tu eisse ka silmaga-närgija pilte vaba-st elust, vaba-st kultuurist, vaba-st majandusest ja vaba-st inime-sest, kes võib ilgi haldki ületada piirid ja isegi reutarkendat, kui ta seda soovib.

K.L.A.

Ühekojaline

11. jaanuaril oli Rootsi poliitilise sus eepohivabatuses, kuna e-makordest sisse kokku uus ühe-kojaline riigipäev. Selle koosseis-liku teatavasti mõõndunud sügisel ja valituspartei on selle riigipäe-va vähenuses ning oleevy mitte-demokraatliku kommunistliku par-ti teotusest, kui opositsiooni-er-konnad peaksid tahma valitust kütutada. Ühekojaline parlamendis on nimelt valituse kukutamise märk-sa hõlpsam kui vana kahelkojaline, kus haudeult valitud esime-ne hõda mõjus talitlasiatortina ja kind-lustas ka usalduskuksimiste kaotuse puhtl tehes, rahvasaadatule Ro-ja, ikkagi kokkuvõttes usaltine. Demokraatia on seega ühekojale-kesse otesen ja rahva valimiste avaldatud läe lööb kiiremini läbi. Kui meenutada iseseisva Eesti riig-põiku, siis oli meie esimehe rah-vasaadus samuti ühekojaline ja "abilliseeriv riigipäev ameti prak-tiisest puudus, kuna riigivanem oli samaaegselt ka peaminister. Meie areng viis läbi mitmete kriiside uue põhisõnusest, mis oli kahelkojaline. Eesti Vabariigi ei olnud aga võimatu investiooni tõttu enam vii-malik uut süsteemi pikemat proo-vida. Huvitav on jälle, millaiks kujunevad Rootsi loomused ühe-kojalise parlamendi. Soome edusund on teatavasti samuti ühe-kojaline. Seal on aga poliitilised kriisid olnud märksa sagedasemad kui Rootsis.

Sinule olati kodumaa
kostku vabade
meeste loul!

Stockholmi Eesti Meeskoori

KONTSEERT

pühapäeval, 31. jaanuaril kell 16.00
Kontsertihoone suures saalis.

JUHATAB LEMBIT LEETMAA
SOLIST HELLE ARO-CERVIN

Piletid eelmüügil Eesti Kultuuri Keskuses, tel. 11 31 16.
Piletid saadaval ka Kontsertmajas tund aega enne kontserti algust.

VÄLISKOMMENTAAR

EBAUSALDUSE VLI

Üheki postituse pole veel tühinenud relvarühast Lähis-Idas. Aga miski ei näita ka, et Uno erivolinikult Jar-jingil oleks kergem saavutada koo-kulepet Egiptuse uue presidenti Sa-datiga kui tema eelkõige Nasseriga. Väljajavade pole nimetatamisväärselt parem ka liisvelis, kus valitsusjuht Golda Meir on veendunud, et lahen-duse leidmine on lihtsaks teha. Nõn-da vüüdh ameerika levinuma aia-lehe New York Times nimekas po-litiiline kommentaar James Reston, kes kirjutas Kairo ja Tel Avivi külastamisel oli isiklikult ühtunud Sadati ja Meiri. Reston leiab, et mõ-lemad pooled on niivõrd juurdunud minevikku, et vaevalt kumbki neist tahab tea järeleandmist, mis on va-jalikku riigi sõlmimiseks. Seepärast pole kerge ka ette näha, kuidas ole-ko võimalik surmad punktist üle saada. Eesialgu võib ütlesm arvestada, et Kai-ro ei viigita enam kuigi palju "juu-tide kihutamisest merre", samuti kui

Tel Avivis on vähe juttu "õpetusest Kairole" lennurnannakutega. Kõneleust kohal peal on Resto-nile jäänud mulje, et traagiliselt olu-korda näib tingivat mõnema poola tubide veendumus, et Ühendriigid ja N. Liit annavad oma klientide kõike sõjaväeliste ja poliitilist abi, mispärast nii Iisrael kui Egiptus vii-avad otsustada ainult teatavaks suu-rikkide poliitilise ja järelikult ei tohi ka teineteist usaldada. Reston nõu-nab, et taolises mõttekõigus peitub omajagu õigust, kuid mõlemal pool-d võib märgata kalduvust liialda-da. Näiteks on president Sadat ven-dunud, et Golda Meir võib telefo-nileid tellida ameerika Phantom-lennukeid nagu lihtsat tarbepuuka ja saab kõike koke tasuta, kurjalt Rest-on. Tõsi, et Meir peab kauplemi-ks jala süütküünla pärast, sed Sadat ei tea vöi ingoreerib sihilikult. Teistest küljest aga on Meir omako-da veendunud, et Nõukogud anna-

vad Egiptusele täpsepoolest kõike seda sõjaväelise ja poliitilist abi, mida Egiptus vähegi soovib. Ja seepärast niieks Meir meelast, et USA ta-ritaks samasugust viitli Iisraeli suh-tes.

Reston seab edasi, et Sadat on pärast oma võimuletulekut pidanud palju rohkem kontakti president Nixoniga kui sellest on avalikuks le-veada antud. Nõnda on mõlemad riig-apid veel viimastel nädalateil ei-olnud kirjavalikes, mille tulemuseks olevat lähemal ajal oodata Nixon-i erisaadiku lihtemat Sadati juurde. Aga nagu algul oli ühendatud, et ole Reston pärast oma kiltskõrku sugugi optimistlikum tuleviku suhtes kui enne. Selleks on ka küllalt põh-just, sest umbes samal ajal, kui Res-ton uutisid pooli Lähis-Idas, vihis Egiptuse aspresident Ali Sabri amet-likult külastajal Moskvas, kus ta pidas läbirääkimisi Nõukogude juht-konnaga. Peale Sabri kuulsust egi-ptuse delegatsiooni kaitsesid mees-Pavsi, välisminister Riad ja õli-minister Sidki. Nõukogusid esindasid parteipäälik Brezhnev, ülemnõukogu esimees Podgornõi ja valitsusjuht Kosygin. Läbirääkimiste lõpul aval-datud kommunikatsioon ütleb, et nõu-kogude juhtkond on valmis suuren-da oma sõjaväelise ja majandusliku abidamist Egiptusele.

Sellest ühenduse kriitiseeris va-litsusjuht Kosygin uutisid teravalt Iisraeli ja Ühendriikide poliitikat Lähis-Idas. Ta väitis, et ei "Iisraeli agressorid ega nende abistajad" ei saavutavad kunagi neid sihte, mida nende "ekspansionistlik poliitika Lähis-Idas" tootvat. N. Liit seilvast ka eestpää araabia rahva poolt tema

õiguses võitluses imperialistide vastu. Nendest sõnadest võib väija ha-geda ka vastust küsimusele, mis sa-mal esitati USA välisministri Roga-leriale tema pressikonverentsil. Küsi-ti nimelt, et kas ta usub, et N. Liit on tõesti huvitatud riigi sülitam-ist Lähis-Idas? Rogers arvas, et kü-simusele on raske vastata. Kogemu-sest robotrelvade toimetamiseks pole just julgustavat. Seepärast näib ole-vat üsna selge, et mõnemesugul vii-sil saab N. Liit kasa jätkevat raskustest Lähis-Idas. Vastus oli di-plomaatiline, kuid näitas omalt, kus peituvad Lähis-Idas lõkka ebausal-duse kurjad juured.

A.K.

Eelarve

Algus lk. 1

EESTI HARIDUSTÖÖ
SAAB 20 000 KRO.

Haridusministeeriumi eelarvet on antud mõõndunud aastal Eesti Kom-teele haridustööks 20 000 krooni. Rootsi Radio oli soovind teost üle 6,5 miljoni krooni programmeerimistamiseks sisserändajatele, sta-tistilisele ja ole seltsika utstarbete nimistult teost arvestatud.

LAPI KOOL

KALEMI
Läpi vähenusarvuse (sõnad) õpe-paatus, n. n. nomaadkooll toimetud õpe-paatus 1970/1971 234 õpilasega. Kok-

ku töötas seitse kooli madal- ja keskastme (1-6 õppeaasta) ulatuses ning 1 kõrgastmekooli. Haridusministeerium panob ette tähta koolide el-arevaks määratud summat poolte miljoni krooni verra kokku 4 905 000 kroonile.

Tulevat õppeaastat arvestatavaks, et nomaadkoolis on 236 õpilast. Sa-ta kulu jga õpilase kohta on se-ga selles koolivormis 21 000 krooni, s.t. 6-7 korda rohkem kui riigi ku-õpilase kohta tavaliiselt põhiko-õl.

Vahe tuleneb peamiselt sellest, et nomaadkoolid töötavad täielikult riigi toetusel ning ei tegemist on internatkoollidega.

VALISKOOLISTASEL
28 ÕPPEAUSTUST

1968 aasta riigipäev otsustas välis-kooll teadlase toetamiseks uue süs-teemi. Püüat seda on see tegevus Egiptuse verra jga kiirelt ja eelarve-va-st 1969/70 töötas kokku 28 sellist kooli 730 õpilasega. Riigi kooli ühenduses nende koolidega arvestes Egiptuse ülemvalitsus 2,3 miljoni kroonile.

Tänuvaks eelarvaks soovis Koo-lide ülemvalitsus tästa välis-kooll koolide teost 5 miljoniile krooni-le. Haridusministeer ei ole aius sel-les eelarve süngas ja ütleb, et ees-ke ei ole riik selliseid kohaust ete-nale vöia lub ligemalt vanede 1968 aasta otsuse tulemusi.

Ni tuleb ministri arvatav uuri-da määsitud õpilasi koolid on rekru-teerind, samuti õpilaste ning nende vanemate seotus Rootsis. Teost on töötatud ainult 334 tuhande krooniga.

ESTNISKA PRIHETSKAPITALET
Box 475, 10126 Stockholm

EESTI PÄEVALEHT

Eestiska Dagbladet
Peeatoimetaja Juhani Kokla
Vastutav väljandaja
(gav) Arvi Moor

Toimetuse ja talitus:
EESTI MAJAS Stockholmis:
sissekülik Kocksgård 3
Address: Box 16320,
103 26 Stockholm 16
Telefon 21 84 46

Toimetaja Eeskilustas Jüri Aus
Andr. Eesti Päevaleht, Box 120,
631 02 Eeskilustas, tel. 06/477 72
Tellimispöistorg nr. 28650

Tellimishinnad:
Aasta kr. 129,-
Termin (4 korda) kr. 45,-
Kuu kr. 12,-
Kuuiluse hind kr. 1,- mm,
Arikuulutusel kr. 1-25

Väljandaja EESTI PÄEVALEHT
FORLAGS

Trükkija: Eeskilustas-Kuursens
Tryckeri AB Eeskilustas 1971

ROOBYBIMINE

ARVI veste:

VÄLISVALUUTA — NJET!

Ajalheist: Sovjedi võimud kahtse aastaga suurendanud viisumaksu kuni 1500 rublani.

Eerik tahab oma onu külastada. Ja onu tahab Eerikut näha. Oma riisipoea. Poisi oli siis alles aastane või pisut vanem, kui ta teda viimati nägi. Enne põgenemist. Nüüd on Eerik kaheksa-aastane, naiseks on juba ka lapse isa. Ja nüüd tahab ta oma onu külastada. Tal on ka laheingeline garantii. Ta tahab võtta meid näha, vaba maailm, kus võib peaministri sinatada, kus võib osta, mida tahad (kuu on raha), kus ei ole orjalasjäre, kus isegi haige mõistusega kirjanikule ei panda hullumajja ja kus vangid on tööleel pukekoodud.

Tahan näha, kus ja kuidas sa elad, onu Tõnis, kirjutab Eerik.

Ja siis saadab onu Tõnis Eeriku kätte kutsu koostajaks. Kutsun Eerik Onu endale külla. Pole teda näinud üle 25 aasta. Sooviksin nüüd näha — beegorajate tippega ja ka püripit. Ei ei saa Eeriku juure tulla, Tõnis ei ole enam reisinist. Tasun kõik kulud ja annan korteri.

Eerik lisab onu Kutsule ja koostajale omapoolse soovivalduse ja viib need viisumaksudele. Seal võetakse need vastu. Seal võetakse vastu ka raha. Peaeg Eeriku poolt kuupalka. Soovivalduse peab kaasaoma soovivalduse maks 40 rubla. Mingi ta nüüd, kodanik Eerik, ja oodaku, kuni teda jälle kututakse.

Teda ei kutsuta. Talle teatakse kirjalikult: soovivaldus on jäetud rahuldumata.

Jälle kiri on. Jälle onut. Uus kutsu ja koostus. Uus soovivaldus kutsu ja koostajale militsiaoskonnas. Ja jälle 40

rubla soovivalduse-maksu. Pool Eeriku kuupalka. Ja siis jälle vastus: Njet! Avaldus jäetud rahuldumata.

Kuid Eerik ei jätta. Eesti mees ei jätta jonn. Ka onu Tõnis ei jätta. Uus kutsu ja koostus. Uus soovivaldus. Jälle 40 rubla.

Pilevad mõddavad. Nüüd nad mõddavad. Vastut ei tule. Loo- tus hakkab juba koos 120 rubla- ga kaduma. ... Aga siis äkki tuleb vastus: kodanik Eerik Org ilmutas militsiaoskonnas. Viisa asjus. Viimaks ometi. Eesti mehe jonn on võitnud.

Kodanik Eerik Org kuulatakse üle. Kus on ta saanud raha- sel- lus rubla, mis tule maksata viisumi eest?

— Seda raha mul endal ei ole. Saan ka selle onut. Tasun nõnda välisvaluuta.

Tasud välisvaluuta? Või! Loo- tustavasti saad siis ka viisumi. Kui ka lihted pealegi pira- n- duse agas — siis saad kindlasti.

— Aga nüüd — kodanik Org võib minna! Arvatavasti ei tule kaua oodata. Aga oodata siiski tuleb.

Seekord ei tule tööpeolast kaua oodata. Tuleb jälle kutsu: Tulgu kodanik militsiasse! Viisumi sa- jus. Eerik ei viivita. Ruttu pool- joostes militsiaoskonnas.

Soovivaldus on rahuldatud. Viisumi võib saada. Siis muidugi, kui on tasutud. Välisvaluuta- tus. Kui tein on panekite kau- du sooritatud. Saatu ka, kodanik Org, kiri onut. Teatagu, et reisi- luba on antud, et viisumi- maks tuleb tasuda — 400 rubla.

Aga — kui nõukogu- de kodanik sidub kapitalistlikule välis- maale, seekord küll otsustati- luke, ja sõbralikule, aga siiski ka poliitilistlike meele, siis peab ta teadma, mis ta seal vastab.

Mis ta vastab nõudele uudis- lukele — emigrantidele, nõu- kogu- de vastastele, kapitalistidele. Ei Eeriku, ei ühele seekord ei võid minna! Ta peab veel enne vastama seltsimees militsiale, kui- das tuleb nõukogu- de kodanikul välismaal käitumisele reageerida.

— Vastan, et elan hästi. Kõi- ki on. Puudust pole. Üten, et nõukogu- de kodanik on kõige ees- rindlikum kogu maailmas. Üten, et nõukogu- de inimesed, eriti teadlased, on targad ja leidlikud.

Ei nad on leitudud spütniku, kolho- si, almasaradude, jalgrat- ta, auto, samovari, senafori.

Eerik mõtleb endamis: on lei- tudud diktauri, sumitööla- rid, vanglad ja piinamisvõim- vatjovad, plotekid, lubavidd. Kuid ta mõtleb ka, et nõukogu- de kodanik on leitudud oma su- noke tabakuks.

Hüüti ütleb seltsimees militsi. Vot, just sedavisi tuleb vastata. Just nõnda, et nõukogu- de inimesed on leidlikud. On hoopis leidlikumad kui ameeriklased. Ja eesrindlikumad. On juha mitme- ti ameeriklastest ees. Ka põlla- majanduses — penaeu.

Eerik võib militsiaoskonnast lahku- da. Ta on oma vastusega seltsimees rahuldatud. Ta liht- kogu ja saadab kirja riisilaste.

— Küllasit on lubatud. Viis- umi vajab välisjoostist.

Külastas on viibitud mõned nädal viisumal. Reumarevili. Kui ta koju tuleb, leiab ta eest selle ja ka järgmise kirja Eerikult.

— Kulla onu, külastulevaga tu- maks veel võetakse. Moskvas ootatakse korraldusi viisumate töstmiseks. Kneladeks 1500 rublast.

Tõnis viskab riisipoea kirjad lauale ja ütleb endale otsustavalt: — Njet! Ei mingit viisumit! Ei mingit välisvaluuta! Venelasele!

Jüri Laurits 95-aastane

Jüri Laurits oma meistripuu juures.

13. jaanuaril sai tuntud mees Jüri Laurits 95-aastaseks, viibides külas Stockholmis oma poja konnas.

Ta elab alaliseil Atorpi ja on asat- tate kohta veel hea tervises. Oma meistripuu, tema lahutamatu sõbrad läbi elu, andis ta mõne aasta eest üle ühele teisele eestlasele, kes te- ma näpunäidete järelle jätkab me- si- tust.

lestopidamis. Mis puutub Jüri Lau- ritsa pikka ikka, siis leiab ta, et ta hea tervis on tuginenud eeskätt mee pidevale tarvitamisele, ka siul on dieetil olnud hädavajalik lisand. Jüri Laurits on oma meeslikuko- gemusi alati lahkelt jaganud kõigi- ga, kes huvi tunnevad ja teeb seda ka praegu. Soovime ette erakor- se juubeli puhul!

Okupatsiooniautor:

KÜÜDITAMINE
POLNÜD VIGA

Tallinas ilmunud brošüüri "Eesti sõjalistlikult ravuse kuulajeni- se" antakse muuhulgas huvitav pilt, kuidas pillipidajad "vabatahtli- kult" astusid kolhoosidesse. Näiteks oli 1948. a. 1. jaanuaril kolhoos astunud vaid 4,63 prots. talupoegast. Surve hakkas maksuda mää ja teisti suurenenud ning 5. juuliks 1948 oli kolhoosis juba 9,4 prots. talu- nikest. Edasi oli kolhoosnikke 1949. a. 1. jaanuaril 5,8 prots. Järsku muutub aga kolhoosi "astumise" üldkireks. 15. aprillil 1949 on 58,9 prots. poltumeest kolhoosnikud!

Kolhoosnike arvu ebavõrdsust ki- re keski oli tingitud 1949. a. suu- r- küüditamisest, mis algas 25. märtil ja kestis teie hooa 3 päeva. Kes kolhoosi tõrkus astumast, kuulus küüditamisele.

Terrori tulemusena oli 25. mail 1949 kolhoosnikke 7,17 prots. 1. ja- nuaril 1950 89,0 prots. ja 1951. a. 1. jaanuaril 93 prots.

Vene propaganda katsus näidata, et vabatahtlik kolhoosi astumine oleks kohe algastatelt suur olnud, kuid metsavennad takistamust. Mõravad kõik aktivistid, kes taht- nud kolhoosi astuda või sinna as- tuda. Et tõeliselt alles küüditamist- terroriga jõuti pillumeest kolhoosi astuma, sellest nõukogu- de propaga- da mudugi ei kõnele.

Teeses kirjutab A. Luksi nime- line skribent muidu ka 1941. a. küü- ditamisest, mida teatavasti viimaseil ajal kommunistid on hakanud pida- ma veaks.

A. Luksi järele polnud küüdi- tamine iseenesest viga, vaid seal kasutati Rudi Dutschke, kes on- d- versantide ja nende käsitaste but- gas sadetud eksikombel viija ka asusid inimesi.

Dutschke
päästjad
taanalased

KOPENHAAGEN (EPL) — Pu- nane Ühliühisrevolutsioonir ja omi ajal organiseeris venelast ühliühis- rahustusi Lääne-Berlinis ja on pärast seda riikikõneldusena saa- detud pidevalt viia nendest ma- rdest valituse asub, on nüüd ka inglise valitsuse poolelt võtta soos- misel. Ta õppis vahepeal Oxfordis ja Cambridge'is.

Inglased mürivad, et Dutschke ei ole loobunud oma pöramadustest. kodanikest Lääne-Euroopas ja Lää- n- lio- lades. Nagu nüüd teatakse, on taanalased valimis poolelt Dutschke- aatüüli ja õppimisvõimaluse Aarhusi ülikoolis. Teades maad ei ole riskind- "punast Rudi" vastu võtta. ...

Eestlane rootsi-
tarbimisdelegaat

Riigi tarvijepäinokogu liikmes- on määratud esmeline ühis- lise- reitir Ursula Wallberg, kes sama- ees- on nimetatud ka Põhjala tar- vimisüksimise komitee rootsi esi- dalajaks.

Ursula Wallberg on kadunud kol- meil Konstantin Kanepi tita. Ta on omael nime teinud tuuga eriteada- senna tarbimisprobleemides.

Hanoi saadab
uus vägesid

WASHINGTON — Ühendriikide vastutule informatsioonist võib järeleda, et Põhja-Vietnami valit- sus on suurendanud oma sõjavä- geide indineerimist Lõuna-Vietna- mis, mis jaseb olemas suurema ofensiivi kavandamist.

Kalkuleeritakse, et Lõuna-Vietna- mis saadab praegu 30 protsenti ro- hke sõjavägesuikusi, mis mõeldud aastal senal perioodil. Ameerikased on siiski veendunud, et Põhja-Viet- nam ei saadab kontsentreerida Lõuna- Vietnamiis nii suuri vägesid, et takistada Ühendriikide üksuste planni- kindlaid evakueerimist.

Biofüüsika
doktoriks

Toronto ülikoolis kaitses doktor- väitekirja biokeemia alal Tiiu Ambus, n-na Kaimre. Väitekirja tiitlik oli "Lactate Uplake and Ion Movement in Frog Nucleol- Tiiu Ambus promoveeriti üli- m- lio- lades Ontario Vabariigi üli- m- lio- lades. Värske doktor on sündinud a. 1949. Tallinnas, ta on lõpetanud gümnaasiumi ja ülikooli Toronto. Akadeemiliselt kuulub Eesti Nalei- lio- lades Setla.

Oskar Lillendal:

ON ADIVTSAD PEKSAVAD

Üks ma töökaaslastest sõnas ühel õhtu laupäeval:

"Ma näen, et on vaid lugeda nii "Dagens Nyheteri" kui ka "Svenska Dagbladeti", või ükspuhuga, mis- sugu- selt ajalehte tahes, kuid minul pole mingit lugemist."

Ta oli tehasekübi mehe osakonna voimik ja sotsialist. Kuid ta kuulus selliste tolerantsete roostelaste hulka, kellega võib kõnelda kontraversaalselt teemadel, ilma et ta seotuks oleks vähistunud või ägeitud.

"Neljakümne aastat tagasi lugen ma kommunistide "Nyg Dag". Kuid siis tuli see Tschchobolovskia värk ja ma nägin, et tööleiti ei võinud olla midagi ühist üle väikse rahva tööklassika vägistamisega vene kom- munistide poolt. Hakkasin seegi- le lugema "Morgon-Tidningen". Kuid siis hakkasin juba äärmiselt ühe- ka sellele ajalehte ole kommu- nistid oskanud endid esise solutuda ja see lcht toimetati suruoks. Osteti Torsten Krengerit "Stockholms-Tidningen", sellest pidi kujutema sotsiaaldemo- kraatlik suurheit rootsi tööklassi- le. Hakkasin seda lugema, kuid siis kordus sama lugu: ka see ajaleht to- metati suruoks ja lhtes varsti lõike- nagi kuivatuks. Pärast lhtis lõpetas lugemise ja jättis LO üle piran- duskes 150 miljoni krooni võlga ja 150 kõrgepalget toimetajat, kelle- dest pooled oma madala tööpäka- tuse tõttu lihtse ei äärmiselt ühe- ma palga. Osa töötä jätkas toimetajad- sal tööle "Aftonbladeti" furde, osa leidis varjupaika ringhäälingu ju- res ja osi pandi provintsilistele ju- res lehtele. Ja nüüd näib, et varsti peab ka "Aftonbladeti" oodatavate- matusteks lünnasid lõkku panema, et peie-üldel õiged ajaks võlga saak- sid. ... mõistlikus töökaaslane edas- t.

Lugu "Aftonbladetiga" on tüüp- liseid selleid, kuidas kommunistid on õnnestunud seismiselt vallutada ühte teisele huvigrupile kuulava le- he. Kuna nende oma "Nyg Dag" nä- das kord ilmuvana ja madala le- he, mis ei olnud mingit hüüti egi- kaalu, siis mureks kommunistlikel kä- ga oma muu võõrasse pesa. Tead- luke lehelugejale oli see teatavaks lülituseks, leida püevast päeva Root- si Sotsiaaldemokraatlik Partei ja Ametiühingute Kesklidule häälekan- daks "Aftonbladet" järjekindlalt ja sel- geti äratundavalt kommunistliku di- rektiole kohaselt kirjutatud artikleid, sõnumite ja teatavate valitsus- le- terdud puht-kommunistlike "lu- gajakirjate" ja muud sellenasart. On AB toimetajad personaal atud üle- luga suureks ja ajalehe toimetus võis- tika rohkem. Opa- lio- lades ühe- si- gipäevase klientuuri ilma: palju habemend ja palju petetud juttu kapitalistliku maailma purustami- seks.

Kuna LO ja SAP-i nõudused AB poliitilise joone suhtes olid kõike- muud, kui toimetajate seisukohta- dega ühtivad ja et ka lehe levi on hakanud näitama langevat kurset, kujun- dusest kommunistide loogilisele re- lideksuse LO usaldusmehe Gustaf Sandbergi määramine AB admini- stratiiv-juhiks ja vastutavaks toime- tajaks. AB on mõeldnud astu jook- sil saanud Opietionimindit (või eestikeelseks Avaliku Arvamise As- tute) rohkem taunimismerkusi, kui kõik ülejäänud rootsi ajalehed kokku ja ka see müügis mõjuvaks. Aga LO sellekohase otsuse tegemisel, Ei võl- d- da ja rootsi tööklassikona rahade- ga ära välja ajalehte, mille toimetajad ei tunnusta oma töös mingeid eetilisi norme.

AB habemikud toimetajad kinni- tavad, et nõud on oleval tööklassi- huvide eest väljas. Et aga töölised sellistest isehaknud "huvideaktide- st" midagi teada ei taha, selle koha- ta annab tõendi AB trükkioja tööli- ste ja trükkide leht-organisatsioonide teadmine, millele öeldakse, et me- hed tüelise töö poolelt kiidavad heles LO sammu. Toimetajate senise poliiti- lise joone ja "habetumise" edasi kestes kardavad töölised sellest, et loogilist ja neid reaktit tabavat jä- leldust: ajalehe sulgemist ja töötus- jäämist.

Toimetajad ähvardavad streigiga ja teevad kurja häält ning kõnelevad demokraatia- mõtte kohasest kassa- rääkimise ja kaasaamisraamse õigus- eest. Kuid selles asjus on LO poolt- leidud kindel "nej".

On väga raske seostet jätale upita- da ühte langetava lehtviga suurlehte. Seda on näidanud Ühendriikide, In- gleisma ja Prantsusmaa kogemused. Kuna demokraatlike maade ajakir- jandus oma rõhuvas enamusel on kommunistid suhtes etav, siis on kommunistid seda vabust relva ja vaenlast suunad hävitama ja vallu- tusele. Nii on leetud järele. Lõp- pid, mis kommunistid (une ja mäheda- malt kõrgema nimetusega "vasakpool- sed ekstreemid") ... rootsi sotsiaal- demokraatlikule ajakirjandusele seni- anud, on olnud viisa valusad ja liinud rootsi tööklassikona maksma sadaid miljonid kroonid. Et peab kõik niivisi on kujunenud, siis peab sejuures sühtitama LO-d enmast, kes midagi pole viitunud õpida varasemast kogemusest. Rootsi töö- klassikond ja LO tasuvad veel praegu tagantjärele "Stockholms-Tidningeni" 150 miljoni-kroonist võlga ...

NÄITLEJATE JÕULUPEOLT

Stockholmi Eesti Teater korraldas kolmekuningajõulupeola oma trassiooniaalse jõulupeo teatrijõuluvargana. Nagu teatri esimese Aa Vaks sekkorraldajaks sõnastati, oli pidu seekord "teatrinaol", sest korraldajad olid teatri juures tegutsenud tegijad. Kogunenud oli rohkesti

Programmi teostustajana esines teatrujõulise huumoriga Artur Sikk, kes hiljem sai jõuluvana mündri ning toimetuse ametialatusest. Programmi algas Siiri Kuldkeppi poolt ette kantud Juhani Liivi südamliku "Ränduriga". Alfred Pisuke mängis kolm kaunist pala viituli Helga Andrae klaveril saetel. Arne Viisama oli isehakanud jõuluvana, tuues teatril kingituseks terve püü teatritüki ja teatrirasvaid, jutustades seepärast huumoreski oma pühadeaegseid kaubamärgi vargaga ja lõpetas hääruvuse soolaga "Ohtu laulu taha laulu".

Nüüd tuli jõuluvana, kes viitis, et tal on Eesti Majad läinud saats (neid on ju kaks tükki) ja maabunud Ooperiteatris. Aa teatrujõulupole tole siiski jõude ja jagas "parematele" lastele jõulurikke, kes jättid tütarlike esinema (Elli-Maria Hallup luges Marie Underit, Helga Andrae mustiseis klaveril jne.)

Seefürele tutvustas Toomas Tuulse oma uut pilli — ta muresnenud endale parrupilli ja mängib seda tundundekusega. Lõks siis üle oma parrupilli klaverile ja improviseerib. Väinö Konga luges vedekirjaniku Valentini veste "Kirjale armastat" — rahustav lugu krutskitset. Koostööle sketsini "Ollis tegu" nõukoguajale toimetusest. Kasvud ette Aa Vaks (toimetaja, kes ajab partelli) ja Väinö Konga (kes on kirja pannud oisla teo, millest aga liinipärase muutmise tõttu ei jää mingit tegu vähele).

Kireva hääne peanumbriks oli aga August Kilbergi Veli Henn ja Hennu Velist võetud näidendiparoodia traagilise ja mitmete surutega lõuga, kes viitakse kiravard ja kummitavale. Aa Vaks oli selle seadistoreks ja üleemeeliks spetsiks, kus muide ka meesoni mängisid näiteajad. Spetsimendil laval esinevaks näitejuhiks oli Heljo Mängel-

Noored esinemas E. Teatri jõulupool. (Foto Tipso)

Sundvis, kes surveridse koomika-ga dirigetis sündmusi. Loo oli nägus talutüürik (Leena Örn), keda jaldadaid kaits talupoisi (Epp Lohk ja Siiri Kriisa). Tüduriku isa mängis

Siiri Kuldkeppi. Eesti teatril on plaan järgnevat aastal kujundada jõulukoosviitlimest midagi "teatrilabi" tootist, mis oleks avalik üritus kireva kavaga.

Seekord niiteldal prooviti tiibu. Meelilva koosviitlismeeletootist muusika eest hoolitsesid hiljem Alfred Pimke viituli ja Julius Jacobson klaveril.

"Seks" KGB "lõksuks"

Üks, kes langeb võrku — end. Prantuse suursaadik Maurice Dejean oma naisega.

WASHINGTON (YES) — USA senati julgeolekukomitee esis andis seletusi 1935 Venemaal põgenenud kirjanik ja radiolaine Juri Krotkov KGB meeditsiini välispidiandide oma võrku lõbunimeks. Lemmikvõtteks on selle juures ilusad vened tütarlapsed, kelle iluandeks on diplo-maatid võrgutamine. Krotkovi ise oli 17 aastat KGB-meheks. Eriti hoolikad on venelased USA diplomaatide püüdnud ja Moskvas USA saatkonnas naljatakse, et venelased saavad neli ilusad tüdrukuid sama iluandega kui vahetatakse voodipesu. Krotkov andis pikemat auru, kuidas Kromitl õnnestus kompromeitida Prantuse suursaadik Maurice Dejeani, kes oli Moskvas 1935—1965 ja saatus KGB kütisi.

KGB olevat väite jäinud Indoneesia endise presidendi Sukarnaga kellele avaliksel moel saadeti blondine, teades riigimehe nõrkust naiste vastu. Hiljem püüdnud salaja võitluses sundida Sukarnat muutma Indoneesia poliitikut nimekohaseks rakkunaks, ähvardades vastasel korral teda kompromiteerida. Sukarno, kes oma rahva ees end donjunktiselt omadustest salandist ei teinud, palunud venelast filmitada tema arvel 200 000 000 piat, et neid näidata kogu Indoneesias: "Ma tahan, et mu rahvas näeks, kui elujõuline ma veel olen" ja lõpetanud nii ära väljapressimiskatse.

Liikumisi läbi raudeesiride

Koduma okupatsioonil propaganda trafil külastas Rootsis oma poega Pauline Noorland, sugulasi Udo Isari, vendi Koidula Prangel, ede Silviya Noorland.

Ameerikas viibis ema juures Aino Erita, ede juures Prits Tart ja ede juures Georg Valer. Inglismaal oli odede juures Elisaveta Ambrozunas, ema juures Aita Soama ja ede juures Sinatida tooni. Ida-Saksamaal külastasid vanema juure ja enn Ounamaa ja sugulasi Endel Laamann. Soomes viibisid sugulaste juures Anna Tokareva ja Kalju Kalper.

Rootsis seisis Anton Leutle külla vend, Inglismaal Jakob Killile tütar Roman Matsolive öde tütreaga.

Kuldrist

LONDON (EPL) — Kesk-Inglismaa koguduse poolt annetatil peaspikid kuli kullast ametirist õpetaja Albert Enno Aaviksaarele, kes truult on kogudust teeninud kümme aastat. Riigistatiga tahab kogudus alata kripitundaja õpetaja erakorralist auuri teenetid Kesk-Inglismaa eestlaste üles. Riist andis üle praost dr. Jaak Taul, kellele see anti koguduse esimehe J. Normati poolt.

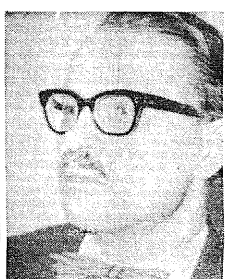
Huumorit

Rootsi ajakirjandus avaldas järgmise teate: Nüüd on selgunud viimaste tulemused, kus selgitati parima poliitilise välja tegijat kogu Nõukoguude Eestis. Väijaja, üks 25-aastane treial Minkist, sai 25. aastaks püü viibimise Siveria.

Shollane on pulmarealist teinud erakordses kututuses — astunud tahvili shokolaadi. Ta murub sellest tüki omale, teise naisele, mühib siis shokolaadi tagasi paberisse ja ütleb: "Üleajänu hoiaime oma lastele."

"Miks arvad kannavad lõikusel alati kummikindaid?"
"Sellepärast, et ei jätaks järele sõrmemärgi."

120-aastase Pili juurde tuleb tema 90-aastane poeg.
"Jä, mul on täna kohtamine."
"Hm, hm," uriseb isa, "mis sa siis ütled tahad?"
"Kas sa laenaksid seekord mulle oma bannid?"

Evald Arand

Evald Arand in memoriam

Uppsalas varises 2. jaanuaril teatrisallal mängides äkki ja ootamatult tüdurid Eesti tegeleja ja muusikamees Evald Arand 20 aastat vanaduses. Tema mälestuseks kirjutab allpool Gustav Pau.

Uppsalas eestlaskonda on tabanud koha uue aasta algul raske kaotus. Mitmekülgne salitskonnategelane Evald Arand lahkus ootamatult meie keskelt, astunud elada 1971. aastal ainult poolteist päeva. Seltsime ja poole kuu pärast oleks ta viinud tähistada oma kuuelikümneaastast sünnipäeva ning heita pillid tagasi endi, lausub huvastatuid tingitud vaheldusrikkale eluteele. Noorikuna võib teda tehnikas, mis suunab ta keskkooli hariduskäigul Tallinna tehnikagümnaasiumi. Nooremehena siirdub ta Tartu, et õppida seal muusikant ning saada samameeselt ka õigusteadlaseks. End meheastad kannavad ta tagasi nooruspäevade lemmiklaval juurde. Ja tehnikat jätkab Eevald Arand viimaseks täiustajaks. Teguluses täiendab ta oma teadmisi sel teial alal ning kujuneb peagi hinnatud tööjõuks Uppsalas arhitektikontoris linna pianecrimistehnikuna. Juurde pöörab ta nüüd, kuni muusikale ei muura ta hetkekski trauudust. Esimestel kodumaal piiri taga olemise aastatel organiseerib ta koos teiste to ajal Uppsalas elavate eesti muusikameestega kohaliku lauluõhori, oides hiljem selle dirigent kuni oma elu lõpuni. Evald Arand on võitnud agraalt oma pea kõigist eestlaste rahvuslikust üritustist nii koha peal kui üleriigilisel. Eriti sügavad jäljed on ta jätanud Uppsalas Eesti Klubi ajaloosse. Oides peaarvu pidevalt sel juhulase esimehena või mängis

Kanada parimad

MONTREAL (VE) — Hiljuti tegi Kanada skautide peaskorter Ottawas teatavaks 1970. a. Pepsi-Cola ja Drummond trofee lastekõvetluste tulemused. Meeskonnavõistlustel (Pepsi-Cola trofee) langes kaks esimest kohta Montreali Kalevi skautide lipkonna kontosse. Sellist triumfi korrad Montreali noorte lasturite pere juba viinud aastat järjest. Individuaalvõistlustel (Drummond trofee) kindlustas esikoha Kalev Rubert ja seda maksimaalse tulemusega, mis on 300 silma. Kalev saavutas 27 sekunthum, mis püülikult väljendades tähendab seda, et ta 27-ol korral 30-ast võimalikust oleks 20 yardi pealt kõrbele pihta tulistanud!

UNO-le uus lisahoone

NEW YORK (YES) — USA esindajatekoda võitis vastu otsuse, millega määratakse 20 miljoni dollari riigile New Yorki uue hoone ehitamiseks. Arvestust kohaselt läheks hoone maksma 80 miljoni, New Yorki linn on ehitusle lisabunud omali poolt 20 miljoni ja lisaks kinkinud Ida-jõe kaitse ka krandi.

Eelkalkulatsioonide kohaselt ehitatakse hoone 8-kordsena ja viiks ühendusse praeguse sekretariaadi hoonega. Uude hoonesse paiknevad need sekretariaadi osad, millest praeguses hoones ei ole ruumi!

Akad. eksamid

Gäteborgi ülikooli lõpetas fil. kand. astmeaga Rein Karu. Göteborg.

muus ametis juhtumise liikmena, eakõige aga klubi muusikaring juhatajana, on ta tõhusalt aidanud viijastada selle organisatsiooni tegevust ja tugevdata ta majanduslikult alust.

Evald Arandi nurgamaa jääb tema kopsaka teediga rahvuskoostule püüdel küll üsna raskesti täidelevalks see tehnik, mida kadunu on jätnud kohalikuks eesti seltskonda.

Suures kaotusturtes, mis täidab Uppsalas eestlaste südameid sügava loinaga, paljastame oma pea lahku-põrmu ees viimaseks hivistajitult ja, tänuks kadunud ta panuse eest eesti rahvuse säilitamisel eestliskis, soovime talle rahuliku puhkamist.

GUSTAV PAU

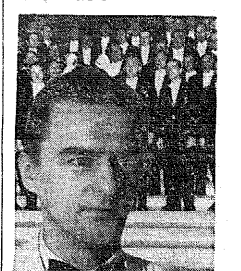
Sovjet tõstab viisahinda?

GÖTEBORG (EPL) — Handels-tidning avaldas neil päevil Neue Zürcher Zeitungist võetud artiklit, milles kahteldakse Moskvas lähtunud teatist, et sovjeti viimudele olevat kavatsus suurendada viisumimaksu sooses N. Liidust väljarandamisega kuni 1500 rublani (enam kui 900 rkr.).

Väljarandamise majanduslikult tähts-ti võimatus. Arvatavaks, et võimud arvestavad eeskätt juutide väljarandamisega. Viisumimaksu suurendamine võiks ründajate eest juhtumil, kui see neile võimalikuks tehaks.

Liisada võib, et viisumimaksu tõtmine, kui see teoks saab, ei kehti ainult väljarandamise vaid inimest ka ajutise väljaraisamise puhul. Nagu teada, tõsteti alles hiljuti viisumimaksu 40 rublalt 600 rublale (11 gilaudu 2500 rkr.).

Stockholmi meeskoori kontsert

Lembit Leetna ja tema laulumehed.

Stockholmi Eesti Meeskoor esineb pühapäeval, 31. jaanuaril kell 16 järjekordest kesiseva kontserdi-ga eeskätt eesti heliloojaid Kontserthoone suures saalis.

Kontserdil on solistiks noor Göteborgis elunev ja ka välismaal esinud sopran Helle Aro-Cervin, klaveril on Liida Neret-Niessin.

Varamu, Koguja, Tulimuld

Kirjandusajakirjade saatus

(VES) Kolmeümmendate aastate teisel poolel kirjanduskonnast enam sõksajalegi näis, et kirjante peres tekkis diferentsatsioon. Näis nii, et Loomingu ümber lekkis Tartus oma ringkond, Loomingust enam olid teed, eeskätt Tallinnas, kujunes omatse ringkond. Loomingule valmises suuna andjaks oli tollal prantsuse piljareid ja eesti eeskildedaja J. Semper. Kui aga selle piisi heaoludil turgut hakkas ikka enam lihi paletada, kirjanduslikud ühised kahtlased kallaku välistamis. Meie nii-nii, vaikiva olemu aga oli misnagu, et väis vabal minna, et Eesti Vabariigi muutamiseni, kui valmusünnitusele oli dekoratsiooniks antud kirjanduslik vorm. Nünda üteldi ka Loomingu kohta, et see on kirjandus ja kunst ja kirjaniuke, et see suukorvi rühma panna.

Hiljem küll, kui Semper prantsuse piljareid heaoludis asemel hakkas kulduna väre roguksit, nähti, et Loomingu kallaku lihi nurisajatel oli õigus, ning et Loomingu tilva alati oli küpsendud peodis väikeses e-suga semperid, hiid roguksituleid. Kuid sellist selgust polnud siis enam midagi ksu.

1957. aastal lahenes aga küsimus sel moel, et arvat, et milgu pealegi Looming oma teed, tuleb astuda rühma- ja kiltkonnade mõjudest vaba uus kirjandus ja kultuuri ajakiri.

Ajakirja asutamiseks oli aga raha tarvis. Rigi teetusele ei saadud midagi rajada. Pealegi, üks ajakiri juha ilmus rigi teotusel. Kirjandikul polnud nii rikkad, et oleks võinud tarviliku raha kokku panna. Sellepärast peeti kõige otstarbekohasemaks astuda uue ajakirja väljandamiseks kirjastus-osihiuse. Uus kirjastus sai omale nimeks Kultuurkond.

Kirjastus-osihiuse Kultuurkond on viis aastalund selleline uue eesti kultuurios. Osanikeks oli Tallinnas elumvate kirjantile enamus, aga oli osanikke ka muusika, kujutava kunsti jne. valdkonnast. Peale nende ühiskonnade oli osanikke veel suuremaid ühiskonnade keskusi, teostus- ja ärilisi ettevõtteid ning üksikisikuid mitmetelt aladelt.

Kultuurkondade esimeseks ülesandeks oli, moodid, kirjanduse ja kultuuri ajakirja väljandamine. Ajakiri kuulus kirjastus-osihiusele, kus ei domineerinud ei mingi kirjanduslik rihtumise ei ka mingi poliitiline kiltkond. Nünda võis uus ajakiri tunda end vabama korvaimajanduse ja mõjuteuse. Uue ajakirja toimetajaks tuli Henrik Vissnapu. Ajakirja nimeks sai "Varamu". — Peale "Varamu" kultuurkondis jõudis enne Varumust kirjastada ka paar raamatut.

Kümnekond aastat oli mõndu-ndu Varamu sünnist ja peastest surmast. Vabas maailmas ilmusid pagulastel juha eesti ajalehed. Geislingseis ilmus Eesti Post avaldas Henrik Vissnapu kirjuse. — Eesti Kultuurkogudusest, Eesti Ev. Luteri Kirik ei end juha maailmas organiseerinud. Oma kirjajutuse H. Vissnapu ühti eesti kirjanduslik-kultuuris ja organisatsioonilise loomise etmaalises elatusse, nagu oli juha loodud kiriku organisatsioon.

Kohe tuli päevakorrale kirjandusliku ajakirja asutamise küsimus. See oli aga jäanud piut lihtsaks: Saksa-maal viidi lihi vääringuruse ja korraga oli raha, mis varem oli väärutuse ja mida oli igatso, koke kalile ja sada polnud kellegi.

Vissnapu meenutas siis, kuidas saadi raha Siuru esimese albumi kirjastamiseks, kius tehti rahvapida-riidat kontseptsiooni ja organisat-siooni okejooni muidavate esemete eest Galiti piika lati ees kinnitatud koki-aga oksojoni pakujatule raha kassee-rist, et poleks tolliridade vahel puge-mist.

Pärast mõningaid kallutusi jõudis siuru-aga esikuju juude: korraldada rahvapida. Vissnapu loo-looming mainilises poolekultuustele-tele: "Raamat kutsus rahva peole!" Kuulutati ka, et Pedro Krusteni sõnastatud ja ignie isiklikult tun-Eni Mummukus tehti Eesti Posti jo-ne alt peole. Et kui ei kuulda ra-

matu kutsut, siis Mummukus tõmbab rahva kokku.

Raamat kutsus küll ja Evi Mummukus oli kohal olnud, huiusks olemise, aga — rahval oli raha vähe ja peolisi oli vähe. Pidut või vähe raha sisse, ajakirjale selle rahaga polnud mõeldagi.

Tuli leida uus teie raha saamiseks, ning — otustati korraldada loterii. See tähendas aga ajakirja ilmunise eesilükkamist ligemale aasta võrra.

Kmmatagi 1949. aastal võis il-les ülemaldues Eesti Kirjandu-Ste Seltsi toetatud, kirjandusliku kultuuri kogutose "Koguja" Kas-lood oli nii Saksa-maal kui Root-sis elumvateil kirjantile. Seda aj-kuha ilmus aga ainult kaks num-rit. Eesti ühiskond Saksa-maal, kus ajakiri peanistil levis, halitus, Lahkus ka "Koguja" algataja-to-letajad — Ühendriikides. Seal polnud aga ei mingid majandus-likke võimad ega rahva-õit, vii-javattid "Koguja" jätkamiseks.

Sel korral siiski et tulnud kümne aastast vähesega kuni uue eesti kir-janduse ja kultuuri ajakirja sünni-ku. Järgmisel aastal, 1950, tuli "Tulimuld".

Oli julge ettevõtmine saata maail-ma "Tulimuld" 1950. aastal. Võrde-mist arvukus eesti pagulastond oli tollal liikumas ära Saksa-maal, aga osalt ka Taanis ja Rootsi-ski. Uutes asukohta-meades enamasti olid vee-kiindla elukohata ja väheses rahaga. Kui Amerikas mandril keegi teeni-kuha kümne dollarit pühase, oli ta suur asimeik! Teeniti küll vähe, aga — ime küll — raha jätuks eesti-keelse kirjastaja jaoks. "Tulimuld" jäi ilu.

"Tulimuld" on nüüd kaheksiküm-ndast vana. Arvestat saavutus ühe kirjanduse ajakirja elus, saada nende oludes, millest on tulnud ilmu-da, kaheksikümneks!

Nüüd on ilmunud ajalehtedes häirivalt tundeid "Tulimuld" ead-istlunnise võimaleks kohta. Il-fustsoon ja raha väärutuse langus Rootsis on ajandud trikitöö hin-ndale koke kõrgeks; "Tulimuld" il-munumise on ilmuud väga kalliks.

Nii see on: raha kalliks minok Saksa-maal liikus lihi võimaleks eesti kirjanduse ja kultuuri ajakirja väljandamiseks, raha väärutuse langus Rootsis teie nüüd leeduga. "Tulimuld" ise oma viimases numbri-ütleb selte kohta: "...Küsimus on nüüd selles, kas jõuame veel 1971. a. "Tulimulda" elus hoida või mitte...". Seepärast on kileolev üleskõte tö-jele teie minni lehtu siin eesti ühiskonnale oma korraldamiseks. O-kuha pealegi, noor väib ju olla igas-kes. Kindral Laidoner oli küll umbes kolmekümne viiene, kui ta Eesti Vabariigi siijavõidude ülemjuhata-ku. Aga ega keegi küll ei tulnud mid-tessegi ütelda, et — noor Laidoner.

Eestil pole nüüd vägesid juhtida, aga relvad neil ja need on tarvis hoida heas korras. Meil on sõnarelv, millega ka "Tulimuld" tahab kaa-voleda meie ühises võitluses ise-zeisuse eest.

"Tulimuld" kaks eelkäijat, "Vara-mu" ja "Koguja" surid, esimese vä-ä-

giväidet, teine loomulikuks surma, seel viit kandis lugejad ja tollilad lailil minna maailma. Kui teosti penks juhtuma, et 1971. aastal meil "Tulimuld" enam ei ole, siis selle-pärast, et vaeuus ta tappis. Meie valmne vaesus, vaid rahapudus.

Vaeuus pole patt. Aga patt on see, kui on eeslaid, kes võistid "Tulimulda" hoida elus ja tugeva, aga be-da ei tee. See on patt pühavim-vastu ja seda ei anta andeks.

A. K—n

Celia Aumere valmistub uutele esinemistele pärast puhkuseaega, mille jooksul ta on rakendunud Rootsis viitl-puhkusega.

Shveitsist Rootsi naasnud

Celia Aumere "come-back"

Eeloleval vabariigi aastapäeva aktusel Stockholmis suures kontsertsaalis 21. veebruaril on kaasmallastat ilu-kuha aja taas küsimus ja nüha viitajad Celia Aumere, kes juha nelja aasta eest pöördus Rootsi ta-gasi Shveitsist, et siin jätkata pedagoogilist tegevust.

Külastame teda pühikesepäevast pühapäevaks pakasepäeval tema mugavas korteris Sundbybergi ühes moodas ja peanai — peagaug helikindas — kõrgmajas Bellmanijastu romantilise nimega Mamsellist-kuh, Jüraamangist areneb pilk mälestuste helmerida, alates koos Alo Rostiga ühiselt kuulnud konserdist Albert Hallis 40. date aastal Rootsi Londonis, kus tulinghelmele noor Sergiu Celibidache oli dirigendiks ja Solomon mängis virtuoslikult Beethoveni klaverikontserti "The Emperor".

Meenub leida diskussiooni muusika va-muurnimeid. Luserni ajalehe Celia Eesti saatkonnas Queen's Gate's meele tuntuud helikunstnikud olid Alice ja August Torma. Kitalisteks kontserditest puhul Inglismaa eest-laste kesketes. Rohkete Celia esime-niste hulgest kerib esile arvoitutu-ne kontseert Drottningholmi rokoo-teatris, kus ta mängeis Otto Kyndeli kvartetis. Sel puhul ei olnud sinu-üksi kava Gustaf Kolmanga ajasta noosmat, vaid ka mängijad olid kõik riitunud stiliiparasteen rokoo-kostüümidesse valgete loitiks pa-rutetega.

Aga me ei jää sinuüksi tammuma mineviku radadele. Selleks on inter-juveeritud nooruslikult viimase isik-kuusis muusikaliikule teliivikuplane.

Küsimusele, miks Celia nii lüha-matult kausa pole enam esinenud, vastab ta mõttikut: "Minu elus on muile kõige tähtsam olnud sisenine vabadus. Ma ei sallanud, et keegi mu minni minni. Raskes isiklikud saatuseoludeid sunnidsid mind nii meeneks kavatsust loobuma. Kaks aastat enne pensionile minekut auri mu abikaasa pastor Rein Utku. Pidime jäädavalt Luserni elame jäi-ma sel ja oma ametikohalt Põhja-Rootsis oleks vabanenud. Nii luitus ühe eluline projekt. Nelja aasta eest tulin siis lõplikult Shveitsist ära, kus ma oma tervist pidevalt ravi-kuhoolitun nüüdis. Mõõduund süra kaatsin ka tema. Eks mul ole olnud põhjust valikuda..."

Kokkai kahelksa aastat, s. 1958—1966, oli Celia Aumere Luserni konservatooriumi viitlüksis õppe-juke.

Shveitsist siirdus ta alul Rootsi ru-ninga kultuuripoliitilist atendiadina, et ennast täiendada Wolfgang Schneiderhalmi meistrikursusel. Selle lehe järgnesid ringreisid Eest-Koor-les muinimunde kokeinud Rootsi me-merokkristi "Festivaal Strings Lase-riku" koosseisus teise kontsertmeis-riku, kuni tuli too austav ettepanek konservatooriumil.

Pedagoogina tegi Celia endale vä-gea hea nime. Kuna alul tema viit-klasiss oli ainult 7 õpilast, oli see arv koke aastaga tõusnud 21-le, mis oli ennekuulmatu saavutus konser-vatooriumi ajaloks. Ka tema soolo esinemises Lusernis ja Genfis töid hiljveid arvestat Kukeinud ja Kuke-janduses. Nii kirjutas "La Suigne" peale Max Bruchi viitlkonserdi et-tekannet: "Briljantne tehnik, kindel tõlgitus — võib kõrvutada tänsäp-ä-

ne Anette joonistas oma õpetaja viit-lkontersti andmas uhkes rohelises ühtil autoleks just elukuse ajal, vastab Celia, et kõik on ilmuud kaunis ladustasi. Ta ütöab juha neli aastat kohalikus kommuni-staalsuuskoolis viitlupäetajana. Praegu on tal kokku 34 õpilast, mis on rekordiline arv.

Mõned neli mängev juha Stock-holmi linna amutõõrkortestis. "See on ilus kläss ja ma näen oma töö tagajärjel rõõmsa. Aga õpilast pei-venge distsipliini alla hoidma. Tun-nen end vahel päris hipnotiseerija-na," ütleb ta. Õppetundid toimuvad Ängskola ruumides ainult viie mi-nuti autoleks kaugusel Celia eluko-hast. Sinna kihutab ta traagit igi-päev oma väikesel välelaid Volkwa-genil.

Shveitsis viibimise ajal tuli Celia Aumere laika korda astus Stockhol-mi, "Oma kodulinna", nagu ta ise üt-leb. Mitte ainult puhkusele, vaid kontserditööle eesti ja rootsi publiku-le ning heliindistantsikes Rootsi ra-dios, mille süntoonloorkestri kont-serimeistrid ta oli enne Luserni elame. Nüüd on ta taas ilse võtnud kontserditööd raadio ja televisiooni muu-sikaprogrammide kujudajadeks. Celia kavatsus on sisse mängevda ilse seeria lihtkõrgi muusikaliis vahepä-rast televisioonis. Praegu aga vii-misteb ta oma vabariigi aktuse pro-grammi.

"Mõne tikiga on ju nii, et see väib oma aasta eaga enneku-istub". Mõne saab aga juha kau-aja jooksul kätte," nii iseloomu-ustab nüüdis viitajada oma harju-tumisi.

Küsimusele kuidas tema helikunst-likuna on lahendamud kokepro-bleemid ja tiitlkad naabrid, vastab ta, et enne Sundbybergi kortest ta küll tiimelised ja alimised tiitlised liibi kiltund, neid maa helikinduse suhtes küsitlunde ja enese eest "tä-gevasti hoiatand". Onkeis on kõrg-maja peagaug helikind ja ta liiab, et on üldise oma elupaikandega alati liib-istub. Aktusel kavatsab ta meile mängevda Ruhina "Capriccio" aastast 1939, Juhan Änniku "Alumeli-tili" Heino Elleri "Männik" ja E. Oja "Magastiliitide tantsu".

Intervju: KÄRIN SAARSEN

ameti juurde Virginia osariigis.

Noorimaas salmitulega jujuvavalale oli 16-kuune Jüri Olev Roode (kes ei aimanud, et habeme taga om oma isa Heino Roode).

HOLLANDI Eesti Seltsi tegevusest

ROTTERDAM (EPL) — Hollandi eestlaste jõulukoosviimine toimus eiletohtlasel, Soome Meremeeste Kirikus 14. detsembril. Südamelähedase jõuluteemalise pidu juhatas Heino Laanots. Inglismaal, Teemalust kaunistas laulude metsosopran Hilja Mägi-Sund, kes oma mahe ja sooja häälega väikeses soorim kirkus ümber 50-le eestlasele meenus jõuluhoiut koduskirkus.

Pärast jõululauludest oli kirku-
maja seelits ühine jõulupeid eest-
tole, hollandilastele ja soomlastele.
Kõik oli saanud terve aasta ooda-
tud muhe eesti jõuluvana, kes tõi
kingitusi lastele, vastutasuks ülesid
lapsed salme ja lauleid laule eesti ja
soome keeles. Imetuskärselt vaper
oli kõige noorem 16-kuune eesti
pois Jüri Olev Roode, kes jõuluvana-
nile ütles salmi: "patsi, patsi, kus on
pann...". Panni asemel tuli "pamm",
kuid see ei seganud Jüri-Olevi lõbusat
tunnet.

Mõnus jõulukoosviimine mõndas
liiga kiresti lauldes jõululaule ja
stüies hapukapsad vortstiga, kuid
siiski juuti ka valida uus Eesti Selti
juhatust järgmiseks kaheks aastak-
sajaks.

Valinute tulemused olid:

Vilma Saldio-Bellinane (endine),
Heino Roode (Rotterdamist, uus),
Tamara Fofanov (endine), Hilda
Erik-Böhle (endine), Hilja Mägi-Sund
(endine), Lilli-Elders (endine).
Selle seltsi rassapidaja Jaan
Lemmer ei kandideerinud aja puu-
duse tõttu.

Peotaimkonda valiti: Prouad Ellen
van der Heij-Hals, Heli Kermas-
Birnhois, Mai Reppe-Lotte Schip-
heid.

KOOLASTMAID

Eesti noorimad on mõeldunud kau-
del Hollandit külastanud ja eestlas-
tega kontakti võtnud Tiit Nummela
Rootsis ja Jüri Raidna kes teenib
Hollandis lennukis Saksa-
mõlemad noored on aktiivsed skaudid.

Leer jälle aktuaalne

EEKi praoskonnas on trüki-
kinnud praod Richard Koolmeke
ettevaldes sündinud 1. novembril 1970
leeri kiskumises ja seda levitati
Stokholmis eesti koguduse juma-
lanteenustel ning niisandadele
ka poolitelliste informatsiooniks kudu-
duse.

Trüki selgitab eesti kiriku suhtu-
mist leeri, mis peaks toimuma oma
koguduses. See meenutab varasemat
vaidlust Metaskodu teerilangri ja lee-
ri tüübi. Teatavasti toimub ka täna-
va Metaskodu teerilangri.

Seoses meie lehes ilmunud kirjutisega sõiduautode levikust okupeeritud Eestis, kus aasta kestel müüakse 600–700 sõidutoid kerib tahes-tahtmata küsimus: kui palju autosid müüdi Eestis 1938. aastal? Kõikide vastuste andmine pole raske, kuna meil on kasutatava faktidele andmed autode arvude kohta Eestisse 1937. ja 1938. aastal. Nagu näet andmeid, millede juures allpool peatume lähemalt, selgub, toodi Eestisse kokkuümber kaheksa tuhat sõidutoid 1937. aastal ja üheksa tuhat sõidutoid 1938. aastal. Vahe on vaid seel, et kolm aastakümneid tagasi sõidutoid Eestis maaletoodi ja imatundavalt kiirelt ümbermüüdi. Kõik see näitab, et Eestis oli juba 1937. aastal sõidutoid autode arvude arv, mis oli üheksa tuhat sõidutoid 1937. aastal ja üheksa tuhat sõidutoid 1938. aastal. Kõik see näitab, et Eestis oli juba 1937. aastal sõidutoid autode arvude arv, mis oli üheksa tuhat sõidutoid 1937. aastal ja üheksa tuhat sõidutoid 1938. aastal.

Meie kasutada on 1938. a. Tallin-
nas ilmunud Eesti Autoklubi hääle-
kandja — mootorsporidi ajakirja "Au-
to" 1938. a. esimene number. Selle
haruldase ühekihi hiljuti Eesti
Keskrahvli Kanadas ühelt kaasma-
laselt Torontoist. Kõik leheküljed
avaldatud kirjutistes "Autode sisse-
vedu 1938. a." selgub, et nimelt asu-
tatud riigi statistika keskbüroo
andmeid autode sissevedu Eestisse 663
sõidutoid aastaks. See oli 154 sõidu-
autot võrra suurem kui 1937. a., mil
Eestisse toodi 509 autot. Autokirjandus
järgi on 1938. aastal sissevedu
kõigis kuues sõidutoid autode arv
kõigis kuues sõidutoid autode arv
kõigis kuues sõidutoid autode arv

hoidu. Saksa, Inglise, Prantsuse,
AM. Chendriks ja Itaalia sõidu-
autode järele näib aga endiselt püsiv-
sivat vilga elav nälja naine".
See näitamine ilmmeerus 1938. a.
063 ja 1937. a. 509 sõidutoidutoga.
Kõige enam levinud Eestis 1938. a.
Ford, nimelt 140 masinat (eelmisel
aastal 73 masinat). Teisel kohal oli
1938. a. Opel (106 masinat) ja kol-
mandal kohal DKW (41 masinat).
Järgnevalt toodi Eestisse kolm aastat:
Renault (37), Chevrolet (22), Adler
(21), Mercedes-Benz (23), Fiat (22),
Vauxhall (19), Dodge (18), Citroen
(18), Peugeot (18), Austin (15), Hill-
man (15), Nash (15), Morris (14),
Studebaker (11) ja Buick (10) üle-
jäänud sisseveo osa täitsid vähe-
m kui kümne autot nädal järele üld-
tundust või vahetult juba unustuse
langenud autot nagu Hanomag,
Standard, Pontiac, GAZ, Hansa,
BMW, De-Soto, Wanderer, Tempo,
Graham, Packard, Stoecker, Skoda,
Volvo, Hudson, Jowett, Plymouth,
Kero, Chrysler, ZTZ, Jaguar, Old-
smobile, Rover, Snopl, Volvo ja Ter-
raplane.

Avastades eelpool 1938. a. Eesti
Vaharisti sisseveo autode arvude
lehel pole huvitavasti pilk tagasi heita
ka sellele, millal Eestis kõige
enam autosid müüdi kuu-
des. Kõige enam autosid müüdi kuu-
des oltid juuni ja mai kuu. Juunis
müüdi 122 autot ja mais 100 autot.
Kõigis kuues sõidutoid autode arv
sisseveo igal aastal tõusis, siis vea-
dus see langes. Nii toodi Eestisse
se 1937. a. viimastel 619 vea-
toodi. 1938. a. aga 431, seega tervelt 138
masinat vähem kui eelmisel aastal.
Kõige suurem oli 1938. a. vea-
masinat sisseveo Ford (118) ja Morris
(53) ning teise järgnevalt Volvo
(48), Opel (44), Chevrolet (39), In-
ternational (31), Bedford (21), Stu-
debaker (11) j.

TOPEL TRIIKONDSUS!

Politiitine võitlus on ka pagulase-
sauduste kohaselt on eestlaste põge-
le kui malemäng. Kui oled agasari küll ikkagi tema kodanikuks ja püü-
hoos, et vastaspartneri kimbutada lei tema seadusi riikluse kodani-
mees osava käiguga, siis unustatud, Järgnevalt tuleks neid müüda
keegi järele oma enda kaatse ja võid Läätsid kinni võtta ja kobe karis-
vaga pahasti nõi, "sisse kukkuda". Jada, kussuures tagasidistid vähes-
Samuti võib eksiid poliitilises male-maale s.Roostis enam juttugi ei saa
mängus ja seda eriti paguluses. oia. Et N.Liit seda senini ei ole lei-
Elame siin teatavasti Rootsi riigis, see on üks tema poliitiline ma-
kavitsale, mis kas isiklike jalgelike omavõlga, mis ja võib igal keela ajat
kindlustatud ja olema aastakümnelekoosvaliselt muuta ilma et keegi
keelt selle olukorraga juba kui en-juridilistelt N.Liitude midagi ette
nastmõistatavaga nii harjunud, et lu-raks heita.

bame endale isegi ettevaatavalt, Saksa kaherikilise kodakondsust
nõudele kulka kuulub N.Eesti kile-selgitatud, aga müüd on voolgi üle
tamne kas sugulaste armastust, ümbrüvõtt 100 Jüri Poska teinud
nooruspõlve meeldetuletamiseks härdu-avalduse inglise 1.aelses oma ette-
sete ehk lihtsast uudishimust. Mitmelnähda Balti uurimuste teisel konfe-
pühul on meie ajakirjanduses ja -rendis novembri kuul lõpul eelmisel
lõukus selgitatud, et lihtsage eesti-aastal Kalifornias. Sellest etteand-
vaatamatus ei ole pagulastele mittelestaleetale loogilise järeldusega
lubatav, kui tahetakse hakata Ees-ja põhjalikkusega kaherikilise ko-
tusse siitma võttes eesküju mõeldatavaks kodanikuks juriidilist seisukohta.

kegemeeslased tavaliselt olgu kui tarkKõnalt olev 100 kinnab tihti "Aas-
see tavaliselt tahes. Ükski kodanikuõigusega mitale natsionaal-
kõnalt, mis seelikkõnalt positsioonilumunud Kaarel Robert Pusta siin
ei ole pandiks, et inimene mõnikordga komitee kirjastusel Stokholmis
põhjalikult ei eksi või rumalusi ei 370.a. Tees on põhjendatud rikalki-
lece.

Eesti pagulased on peaaegu erar-keeli kättesaadavates alikesest
lida rahvusvahelise õiguse seisuko- et meie oleme üllatunud, kui palju
hali kabe riigi kodanikuks. See tä-vaeva on auter nühitud, et lugejat
hendab, et nad on N.Liide kodaniku-igati veendumusele viia auter uuri-
kud ja samuti uute asukoha mademõise õiguses. Selgub, et Rootsi riik
Rootsis oleme enamuses tulnud aja -Läpiliitluse 100.a. puudumise ko-
jooksul rootslasteks riigi seaduslõpukõnalt seaduste rahvusvahelise
ces, aga meie Rootsi pass ei kaitse konflikte. Selle konventsiõnalt Zar-
meid mitte N.Liitude, kui meie selle-tikil kohaselt võib järele riiki kohald-
le meie poolt põhjendat riigi territo- ja oma seadusi oma kodanike m-
tümmele riskine astuda, sest N.Liitude, kui meie selle-tikil kohaselt võib järele riiki kohald-
le meie poolt põhjendat riigi territo- ja oma seadusi oma kodanike m-

kodakondsus. Järgnevalt Rootsi riik
on te loobunud õigusest vahetu-
selt eestlastele põgenikele kaitseks kui
N.Liit meid kui oma kodanikele omal
territooriumil kaitseb.

Rootslaste arvamine on, et meie
pagulaste ühiskond siin on kompakt-
ne elitseltskond oma organisatiõn-
sõudega ja juhtkonnaga, kelle liikmed
on teadlikud oma huvide ja sead-
vastatiku informeeritakse hädaho-
tudest. Selle idealse seisundi poole
meie küll püüame, aga palju on veel
"cha ja üks sellest on N.Liitude mine-
"e hädahoju selgitamine.

Tuleb väga soovida, et J.Poska oma
tööd ka eesti keeles avalikaks ja se-
da igati populaarseks, kuna õigus-
lik terminoloogia ei ole mittejuuri-
te arusaadav, aga töö tähtsus on
meie pagulaslõpukõnalt suu-
r.

Jüri Poska

V.KOTSAR

Mõndalgi kihtisid Hans Aasa ja
Tiina Klement

Stokholmis sündis Aida ja
Christer Tõrnmõle tütar.

Stokholmis sai 1. jaanuaril 50-
aastaseks Maria Häggblom, n-na
Nyman, sama vanaks sai 2. jaanu-
aril Hans Akerman, 6. jaanuaril
Bridgette M. Rönkä.

Küllave, kellest peala viimase kirk
on sündinud Vormis. Erik Külla-
ve on sündinud Tallinnas.

Sõnas kihtus Leena Aasa
Sven Erik Mattsoniga.

Stokholmis kihlilõid Rein Viira
ja Kristina Olsson.

Pühadeks saabus Torontoist Mat-
tiasse pr. Reed Altosaar oma kobe
lapsega, et külastada oma vanemaid,
dr. agr. Hans Leemant ja võime-
misjuht Leida Leemant. Reed
Leemant lõpetas on Rootsi kolu-
kavastuse ülikooli Stokholmis, kus
põetunud ja tegutses Torontois Kale-
Eestlane võimeisühendamde alju-
hina.

Brasiliis Decolo Horizontes ehi-
tatava tammel ja elektrifitseerim-
a järelevalvemeistri Lep Allas ja
Erik Henriksen, kes tänavad ühe
USA-firma juures, viibisid piha-
de end New Yorgis, kus esimene
lehts lapid Brasiliias, teine aga
telendas Torontooses, kus on mõlma
inseneri elukoht.

Kujur Karl Pelme dekoratsioon
New Yorgis ka tänavu jõuludeks
Rockefeller Centeri pilvelõhkujad.

● Stockholmis sai 75-aastaseks Agneta Kivaremees, n-na Söderblom.

Kasvatuspäevalt: Kuidas kasvatada uut eestlaste sugupõlve?

Stochholmi Eesti Algkooli uude veerandajandise astumisel on eestlased koolis veel suurem väärtus Rootsi kooliõlvõrgu toimuvate muudatuste ja õppekavade rakendamisel. Seile tunnistuse eesti koolile andsid ka kolm Stochholmi Koolivalitsuse inspektorit, kes hiljuti Eesti Algkooli õppe- ja kasvatustööd kontrollisid. Koolis lahkudes ütlesid inspektorid koolijuhataja Udo Juunole: selles koolis on meeldivalt ühendatud see, mis on hea vanas koolis ja see mis on hea uude koolis.

Pika raske haiguse järele lahkus minu armas abikaasa ja meie onupoeg.

Arnold B. Reindorf

* 6. 6. 1887 Eestis
† 12. 1. 1971 Helsingborgis

Sügavas leinas

HERTA REINDORF
AUGUSTE perekonnaga
HARRJET perekonnaga
ENDEL perekonnaga

Matusetalitus toimub Helsingborgi Krematooriumis eesmaspäeval, 18. jaan. kl. 16.

Meie unustamata kallis abikaasa ja isa

Jaan Prees

* 30. 12. 1883
† 12. 1. 1971

uinus igavesse unne kaugel kodumaast.

Valusas leinas

ALIDE

ARNO ja NIINA

Matusetalitus toimub laupäeval, 23. jaan. kl. 12 Helsingborgi Krematooriumis.

Armast sugulas

Jaan Prees'i

mälestavad sügavas leinas

JACOB KRAUS
AUGUST HENDRIKSON
abikaasaga
JAAN HENDRIKSON
perekonnaga

Oma armast naabrit kodukülast

Jaan Prees'i

mälestavad sügavas leinas

AUGUST VALJA
perekonnaga
VELLY PERSSON
perekonnaga

Mis on väärt

Algus lk. 1

teada, kuidas poliitbüroo oli jaganud tehnikasõjavägede invasiooni ajal a. 1958 — ja kes ta üldse oli jaganud. Poliitbüroo seaduskohta kohtu teha seadus oletusi mõnede raudeeridega riikide diplomaatide üksikute viijete põhjal, mis võivad olla valel.

Kui lääneriikide diplomaadid ja ajakirjanikud lahkuvad oma elukorterist, siis on nende liikumisvabadus piiratud 25 miili raadiusele.

Head sõpra

Jul. cand.

Evald Arand'i

mälestavad

ARMIN INGERMAA

EUGEN KIMAN

EVOLD KUIV

BRUNO LEE

HELMUT PÄGI

VALTER SOO

HARALD PENNA

KAAREL SOMERMAA

RUDOLF SOMERMAA

ARKADI VISNAPUU

Adolf Jansen

* 4. 2. 1888 Pärnus

† 10. 1. 1971 Norrköpingis

ELLE

MAC ja INGER

Puka rahus sõbralikus võõrmaas mullas!

Adolf Jansen'i

mälestavad

O. HENDRIKSMAN

ABIKAASAGA

V. LAASON abikaasaga

M. LUGUS abikaasaga

F. RIISENBERG

K. SIMSON

Kremlist ning isegi selles maailmas ringis on üks kolmandik piirkonnast läänemaailma elanikele suletud.

Linnast välja viiavad teedid liiguvad politseipatrullide ja kui keegi soovib oma elamispiirkonnast kaugemale välja sõita, siis tuleb tal selleks hankida kirjatükki.

Luba antakse ainult siis, kui taotleja esitab kindla sühtkonna, sõidupühuse ja sõidu marmaritud. Sõidulaos andmise otustab välisministeeriumi kusejuures loa andmisega sageli shilikult viivitatakse ja paljudel juhtudel selle andmisest keeldutakse.

TEENIJAL KAKS PEREMEEST

Kõik venelased, kes kuldagi on seotud võõrastega — tüüdid, sekretärid, autojuhid, teenijad, ametnikud ja paljud teised, teenivad kahte peremeest — ühte liini kaudu oma autot, kuid teist liini kaudu poliitilist politseid. Venelased on läinud isegi nii kaugel, et kui läänemaailma ajakirjanik tahab kokku saada ja juttu ajada mõne N. Liidu kodanikuga, siis peab ta selleks loa hankima välisministeeriumi pressiosakonnast.

Sellest korraldusest teatatakse ajakirjanikele kogu tema kohale saabumisel ning seda meenutatakse talle hiljem pidevalt.

Sellest tingituna ei ole lääneriiki-

Lühikeste raske haiguse järele lahkus meie vend

Paul Juse

* 5. 5. 1913 Tartus

† 3. 1. 1971 Huddinges

Sügavas leinas

ÖED

VHIDA ja KARIN

perekondidega

Matusetalitus toimub laupäeval, 23. jaanuaril kell 10.30 Botvidis kabelis Huddinges.

Armast sõpra

Paul Juse't

mälestavad kurbuses

ELMAR BAUGUS

ROLF ja HARRJET BUCK

SALME EEK

ASTRID FREDHEIM

RAUL KARIK

KARL LEPP ABIKAASAGA

TONIS LEPP

ALFRED PUSEPP

RUDOLF SAARE

JURI SAKS

Hobaliku elu

GÖTEBORG

EUG "Roheline pidu"

Eesti Üliõpiliskond Göteborgis korraldab laupäeval, 30. jaanuaril Eesti Majas "Rohelise peo", mille algus täpselt kell 20.05.

Korraldajad eelistanud rohelist pidu teemat. Või vähemalt sellist riistust, mis sisaldab rohelisi detaile. Neld, kes kannavad soovikohaselt riistust, premeeritakse isegi. Tasuta veiniga. Piduvarumid on vastavalt dekoratsioonidele. Tasuiks mingi publiku ootl soovitat tantsurõõkster.

Sissepiis liikmeile 10,-, mitteliikmele 15,-. EÜG liikemaksu on võimalik tasuda kas hoopelalt või EÜG postigra kaudu nr 4255 66.

GÖTEBORG

Peakoosolek

Göteborgi Eesti Seltsi ning Eesti Peakoosolek toimub 7. veebr. kl. 18.00 Selti ruumides, Drottningatan 27.

HAALINGBORG

Naisringi avarime koosolek

Hälsingborgi Eesti Ühingu juurde tuleb loomisele Naisringi Avarime koosolek toimub pühapäeval, 17. jaan. kell 16.00 KUFUM ruumides (sissekäik Maistra kiriku juurest).

Pisvõõkhoran: 1) Koosoleku avamine, 2) sissejuhatus sõnavõet ajut. juhuse esinajalt, 3) valimised, 4) läbiviikimised.

Ajutise juhatusse kuuluvad: esinaine Irene Kivi, liikmed N. Prees, S. Kann, M. Geering ja V. Siitme.

de korrespondentid võimalik hankida informatsiooni kodumaa meeleka tänavalt, vaid nad peavad tänaval liikudes lihtsalt silmad ja kõrva lahti hoidma, et kuulda juhuslike väljendusi, mis võiksid olla nalle kaanikud oma artiklite kirjutamisel.

Läänemaailma ajakirjanikel ei ole N. Liidu juhtkonnaga mingisuguseid kontakte ning nad näevad neid ainult üksikutele juhtudel ametlik vastuvõetud eemalt. Kõrgemad võimalused annavad lääneriikide ajakirjanikele harva intervjuudeid ning sellisel juhul peavad juhtkonnast teatama. Preeg parteijuh Leonid Brezhnev ei ole oma võimalikele kestel kuue aasta jooksul andnud välisajakirjanikele ühtegi juhtumist üing peaminister Kossigini on teinud seda ainult ühel korral.

NIKITA AEG "KULBINE"

Nikita Hruštšov valitsemisajast tuntuks selle kõrval kultuuriperioodina, kuigi ka siis Kremlis ja mahinatsioonid olid mäetud lähipaistmatu saladuseiniku taha.

Kremlis preegune juhtkond ei talle mitte ainult Stalini kolikembrist välja toomist, vaid ta võtab omast Stalini valitsemistehnika, mis taotele juhtumist ja valitsemist ainult kõrgeimate parteifunktsionäride kaudu. Dornberg võtab oma tulevaste kokku ühe endise Moskva korrespondendi lausega, kes märkis, et ükski lääneriikide korrespondent ei saa olla aus Venemaal, kuna ta peab teadma teadlikku ja informeeritud ajakirjaniku mada ta tegelikult ei ole.

Uppsalas Eesti Segakoori juhatajat

Evald Arand'i

mälestab

EESTI LAULJASKOND

ROOTSIS

STOCKHOLM

Meeskoori kontsert

31. jaan. kell 16

Stockholmi Eesti Meeskoori kontsert toimub 31. jaan. kell 15 ja mitte kell 14, nagu ekslikult mõnes trüki ilmunud teates on seisnud.

STOCKHOLM

Overamnergau

kabareetisünnigud

Reedel, 12. veebr. kell 18 "Tähelepanu! Muudetud aeg! Toimub EKK ja EELK Stockholmis koguduse ühisel korraldusel Aarne Viisimaa etikanne Overamnergau Kabareetisünnigudest valguspiilidega Jakob kiriku koguduses ruumides.

1. Ajalooline ülevaade.
2. a) 18 vastavat pilti Vana Testamendi alusel võrdluseks.
b) Kabareetisünnigud — solistid, koori ja orkestri esavõitl (hellilindit ühes valguspiilidega).

EKK Teatrifoimkond

RAADIOKIRIK

Uuistised raadiosaadet igat pühapä. teisp. ja reedel kl. 18.30-18.45 ilminetel 31 m. T-sus World Radio.

EEL KIRIK

STOCKHOLM: Jakobis 17/1 kl. 15 jumalat. noortepühla algava leriõpõpõ puhul, kog. õp. oreil P. Arda, laululeht. Leer algab jumalat. 17/1 kl. 15 Jakobis. palatukoori alust. 15 eluastat üles anda. Pühapälmistel tel. 08/21 3277.

GÖTEBORG: EELK Gbg ja Lään-Roostis kog. jumalat. Kristianen 24. jaan. kl. 14. õp. 7. Jaanepane, oreil PG Strömberg, laululeht.

LUND: Kloostri kirikus jumalat. 23/1 kl. 18.30, piiskop Sven Danell, oreil Eha Pöhl, armulaud, laululeht.

NORRKÖPING: Matteuse jumalat. 17/1 kl. 14.30, õp. K. Koal, oreil E. Piirimets, laulur.

EESTI AP. OIG. KIRIK

STOCKHOLM: Püha Mikoli Panki kirik, 17/1 kl. 11 lurgija ja usunkannataja, esimese eesti piiskopi Platonini ja kaasmärtrite mälestamine, ülemp. A. Naal.

GÖTEBORG: Guldbredens ortodokskirik, seoses eluvenelise palvenäidalaaga 20/1 kl. 19.30 pidulik õpetteen., piiskop em. Gletzt, teenivad ahimärindrid Vittis ja praost Raag, Rootsi-Eesti segakoori.

SOOME ORTODOKSKIRIK

AVESTA: Ohtupalvus 17/1 kl. 16, O. Tervo kodus, Turgatan 18, õppering, ülemp. Juhkam.

HOFORS: Ohtuteen. 16/1 kl. 17, N. Pajariab majas, Gökuldsvägen 15 ja lurgija 17/1 kl. 11.30 kog. majas, V. Villagatan 16, Teistepäring ja õppering, ülemp. Juhkam.

VAIKAKIRIKUD

STOCKHOLM: Ansargari, Kungsholms 23, jumalat. 17/1 kl. 16, kohalikul vennad.

STOCKHOLM: Eesti Nelipühi Kirik, Bräsvallg. 11, jumalateenistamine 16/1 kl. 18 Helmut Rüdmiik Torontost, koor 17/1 kl. 13.30 ristimise jumalat. 19/1 kl. 79 H. Rüdmiiku laulukoosolek. 22/1 kl. 19.30 palvusa pühitund.

STOCKHOLM: Normalmi Bapt.-Kirik, Norrtullsg. 37, jumalat. 17/1 kl. 15, O. Longa.

BORÅS: Bräbändi saalis, Stjärnsköldsg. 5 jumalat. 20/1, 21/1 kl. 19, Helmut Rüdmiik.

ESKILSTUNA: Nelipühi kirik Fialdefia, Smedg. 23, jumalat. 17/1 kl. 13, V. Lindna ja tunnistused.

GÖTEBORG: Blå Bandet, Erik Dahlbergsg. 10, jumalat. 17/1 kl. 11, V. Kobja.

GÖTEBORG: Smyrna Nelipühikog. Pöckgatan 1, 16/1 kl. 18 pühit. ja palvet. 17/1 kl. 15 jumalat, A. Müder, koor, pühapäevakool samal ajal kõrvalruumes. 22/1 kl. 18 lüensug. 4. H Rüdmiik.

HALSINGBORG: Stoltthagskyrkan, Långvinkelsg. 26, jumalat. 16/1 kl. 19 ja 17/1 kl. 14, A. Vain.

Rootsi televisiooniprogramm

TV Lõrdag

TELEVISION 1

10.00 Suomekielset programi: Lauan-
laulust, Lõrdagsehtu.
10.20–11.00 Kaksin veein ojaan kal-
voi paavo. El mitä meidän tulee
tietää maantouluunen menneistä
vaheista ymmärtämisemään nykyi-
sti. Suomalaisen maantouluupoliti-
kan pohjakuvi ja maamiehen elin-
ehtojen kehitys sadan vuoden ai-
kansa esteistä tässä arkieltoilma-
perustuvassa tv-kuvalemmassa alus-
tehtuist uutisten jälkeen alkavalle
maantouluusketjulelle. Suunnittelu,
käsitärituusi ja toteutus Lasse Aal-
to, kerontia Velkko Sinisalo.

Den finska länderpolitiksens
grund och länderbrukens lev-
medelvillkor under de senaste
hundra åren. Berättare: Velkko Si-
nisalo. Textat på svenska.

10.40 Lavoren — by i Norrland. Del
1. Manus: Gunnar Balgård, Håkan
Ergård, En Andersson, Regi: Hå-
kan Ergård.
Signar Karlsson — Herman Grön-
lund; Anny Karlsson — Ebba Hei-
denberg; Manfred Karlsson — Hil-
ding Mattson; Alvar Ostmann —
Ture Karlsson; Kalle Johansson —
Tommy Malmström; Kalle Nordlund —
Sven Grönlund; Personalechefen —
Björn Bjelkenstam; Planeraren —
Håkan Mattsson; Eva Gustavsson —
Lena Hansson; Martin Gustavsson —
Börje Olsson; Gerhard Dahlgren —
Rune Turesson; Gerd —
Gun Andersson m fl. Färg.

11.00 Vekua-niit för hørskeladalen.
11.15 Hørlingslånging. Från Nord-
malings kyrka. Färg.
11.30 TV-nytt, meddelanden.

11.55 Dolda kameran. Torsten Jung-
stedt väljer bland utländska pro-
gram. Duvig färg.
12.30 Oppäner akt 1. Färg. Famil-
jeunderhållning av och med Yvge
Gamlin och Beppo Wolgers.

19.15 Det vidder i ettan. Färg.
19.30 TV-nytt, vidret.

19.50 Vad ett vattenhå. Djur, stäm-
ningar och bilder från en afrikansk
vidmark. Färg.
20.20 Oppäner akt 2. Familjeunder-
hållning av och med Yvge Gamlin
och Beppo Wolgers. Färg.

21.00 Alpin. Sammandrag av herrar-
nas störtlopp i Lauberhornrennen i
Wengen, Schweiz. Sven Petersson.
22.30 Hylands hörna i USA. Bland
svensk-amerikaner i Hollywood.
Färg.

22.00 TV-nytt, vidret.
22.05 Hylands hörna i USA. Forts.
Färg.

22.45–23.30 ca TV 2-veckan.

TELEVISION 2

18.30 The Johnstons — den irländska
folksångargruppen.
18.55 Vidret, meddelanden.
19.00 TV-nytt.

19.30 TV 2-toppen. En jury gör sitt
va' av stensvetsplåtar och för-
söker påverka publiken. Publikens
röster och de fyra låtar som får de
flesta rösterna går vidare till "Kan-
sake på Svenskvispopen". Färg.
20.20 Vidret och lagar — amerikansk
långfilm från 1959. Regi: Edward
Dmytryk.

Johnny Gammon — Richard Wid-
mark; Clay Elaidell — Henry
Fonda; Tom Morgan — Anthony
Quinn; Lilly Dollar — Dorothy Ma-
lone; Jessi Marlow — Dolores
Michaels; Donare Holloway — Wal-
ter Ford. Färg. Inte lämplig för
barn.

22.45–23.25 TV-nytt.

TV Söndag

TELEVISION 1

8.45 Vuxenutbildningen: Guten Tag.
9.15 En Wochenende ohne Geld.
10.10 Suomekielset ohjelmat:
Finskepääkka programi: Lasten
ohjelma.
Sofiansalkaan suuri keksintö. Käsi-
kirjotus: Juhani Punni, kuvitus ja

ohjatus Puhjana Väisä, musiikki Esa
Tuphina, tuottaja Mirja Karisto.
Eärnoprogram: Fältmarskalksens
stora uppfinnning. Textat på sven-
ska.

0.15 48 tuontia le maassela. Repor-
taazika ajolista, kansanjuhlata,
kein 100 000 autosta, 350 000 ihmistä
ja 50 koneesta. Suunnittelu ja
ohjatus: Pentti Kauranen ja Erkki
Vihtonen.
Le Mans — reportage kring den
stora biltävlingen. Textat på sven-
ska.

11.00–12.15 Gudstjänst. Från Kato-
liiska kyrkan i Göteborg.
16.40 Snillen spekulerar. Årets No-
belpristagare i fysik, kemi och me-
dicin samtalat om vetenskapsut-
veckling. Vård: Bengt Feldreich.
Färg.

17.30 Pippi Långstrump. Pippi ord-
nar en utflykt. Färg. Textat för
hörskeladalen.

18.00 TV-nytt, meddelanden.

18.05 Vattengubben Jesikko. Teckis-
klick film. Sammandrag av herrar-
nas spejalskolor i Lauberhornren-
nen, Wengen, Schweiz. Sven Peters-
son.

18.45 Låmpumpen. Frågeläge. Me-
d manus och lånsång från norr till
söder. Färg.

19.30 TV-nytt, vidret.

20.00 Sylvia — från Gyllene Cirkeln
med Sylvia Vrethammar och Rune
Övermans ork.

20.25 Känslomusik i tysk film. Pano-
rama över tysk film inför det tyska
"Simbolaget UFA's 50-årsjubileum. I
rollerna:
Zarah Leander, Christina Söder-
baum, Marlene Dietrich, Emil Jan-
g, Lilli Daggner, Paula Wessely,
Lillian Harvey, Pola Negri, Marika
Pöck, Anton Wallbrook, Gustav
Fröhlich.

22.00 TV-nytt, vidret.
22.05–22.35 Sportspeglar.

TELEVISION 2

17.30 TV-cup i brottning. Samman-
drag från ungdomstävlingen i
Stockholm. Lars-Gunnar Björklund.
18.30 Vill du veta. Staffan och Kersti
berättar om vatten för de yngsta
tittarna. Färg.

18.55 Vidret, meddelanden.

19.00 TV-nytt.

19.10 Sportnytt.

19.30 Klockaren på Örn — porträtt
av Filipo Olsson gjort av Bosse Lar-
sson och Uffe Lindfeldt. Färg.

20.20 Titta på vävan.
20.25 I naturen med Nils Dalbeck.
Färg.

20.55 TV-nytt.

21.00–22.05 Svart ballad. Några ame-
rikanska negers sånger och berättar-
ter om sin barndom. Färg.

TELEVISION 1

8.00–9.15 Matematik åk 1. 1. Tallin-
gen. Regi: 20/1 k 14.

9.40–9.45 Föreläsning berättar. 2.
Steppet.

9.45–10.00 Vad hände sen? 1. Morfar
och jys Regis 20/1 k 12.10.

10.00–10.15 Medelhavet. 3.
Bondby. Repris 9/2 k 10.10 och
19/3 k 9.45.

10.35–11.00 Kemi för 8. 8. Det
brinner. Repris 27/1 k 14.

12.00–12.15 Arstiden. 2. Det snöar.
Repris 20/1 k 14.

12.20–12.30 Utbildning och arbets-
marknad. 1. Vem är du — egentlig-
het? Repris 20/2 k 10.35, 21/1 k
10.30 och 27/1 k 12.10.

15.30 Kört kurs på sjön. Färg. 1.
Skappare på egen hand. Red. Erik
Bergsten.

16.00 Hallå Sverige! TV 1 samsänder
med Malmö, Göteborg, Örebro och
Luleå.

Kvällen tema: Sverige är ett av-
långt land och folk är inte lika dans-
a bögge ändar!

16.30 TV-nytt, vidret.

16.40 Här kommer Lucy. Färg. Ame-
rikansk underhållning med Lucille
Ball, Gale Gordon, Lucie Arnaz och
Desi Arnaz jr.

20.25 Krybo den 19 juli 1941 — på
spår 5 kom ett tyskt ammunitionss-
lag in. En kort stund senare var
hela spårområdet i Krybo ett brin-
nande inferno.

Var det sabotage? Några av dom
som var med berättar om sina up-
levelser och hur de idag ser på
Krybo-lustatrafiken.

Filmen inrymmer också en del ald-
rig tidigare visad dokumentär ma-
terial.

20.30 Spelmannen. Färg. Om den fins-
ka skådespelen och folkskådespi-
lationen.

21.25 Från spel till sex — film av
Gardar Sahlberg om svensk film
under 60 år.

22.00–22.45 TV-nytt, vidret.

TELEVISION 2

18.30 Språk. Jys är som jys är —
men varför är det just jys som är
så? Trejde avsnittet. Manus och
regi: P.-A. Zhlin.

Medverk: Lotta Kuylenfjerna, Per
Arne Ehlin, Ake Lindström, Chris-
ter Borell.

Trolleri. Trick för den som vill lära
sig trolla.

18.55 Vidret, meddelanden.

18.55–19.00 Sydnytt över Skåne.

19.00 TV-nytt.

19.10 Rapport.

19.30 Diggardags — pop och annat
svängigt presenterat av Janne
Carlsson.

19.40 Västerlandets civilisation. Färg.
En personlig betraktelse av Ken-
neth Clark. Del 6: Och ordet var
till kommunikation och protest. Om
uppfinnningen att trycka böcker och
om betydelsen för reformationen.
Inledn. av doc. Allan Elenius och
Kans Furuhagen.

21.00 TV-nytt.

21.05 Kvällsspelet — Gary Engman
med gäster. Malmö.

TV Tisdag

TELEVISION 1

8.30–8.30 Studierentering åk 6. Att
vålla (Hvalvissen). Repris 22/1 k
9.45 och 25/1 k 12.45.

9.00–9.15 Matematik åk 1. 1. Tallin-
gen. 1.

9.35–10.30 Matematik åk 4. 1. Deci-
malta 1. Repris 21/2 k 9.45.

10.20–10.40 Samhällsplanering. Färg.
1. Tokyo — en stor stad. Repris 22/1
k 14.

10.40–10.50 Medelhavet. 4. Ut-
vidning. Repris 10/2 k 13.30
och 25/2 k 13.45.

11.35–11.45 Bakom rubrikerna. 4. Ny
rhetad och gammal. Repris 22/1 k
8.30 och 25/1 k 12.20.

11.40–11.55 Musik åk 1. 4. Lärar-
program. Repris 20/1 k 14.30.

11.50 Den snala dören — ungersk
monstration med Tibor Molnar och
Margit Rogany. Regi: L. Nemere.

22.00 TV-nytt, vidret.

22.05–22.15 Remissdebatten. Färg.
Sammandrag från TV 2 med Per
Grevér.

TELEVISION 2

0.00–10.00 Remissdebatten. Färg. Di-
rekt från enkammarknadsdagen —
Per Grevér.

18.30 Sjöfåglar. Färg. Naturfilm från
en japansk ö.

18.55 Vidret, meddelanden.

18.55–19.00 Sydnytt över Skåne.

19.00 TV-nytt.

19.10 Rapport.

19.30 Adolf Armstarke — svensk fars
från 1937 med Adolf Jarv, Weyler
Hildebrand, Georg Rydeberg, Althe
Skoglund, Theodor Berthels, James
Westheimer och Ludde Juberg.

20.35 TV-nytt.

21.00 Dokument utifrån — interna-
tionella reportage.

21.10 Kvällsspelet — Gary Engman
med gäster. Malmö.

TV Onsdag

TELEVISION 1

8.30–8.35 Naturkunskap. 9. Meka-
niska svängningar. Repris 22/1 k
13.35.

9.20–9.40 På Gotland och Öland.
Repris 27/1 k 12.

9.45–10.05 I Latinamerika åk 6. 1. La-
tinamerikanska bilder. Repris 19/4
k 10.10.

10.10–10.30 Att bygga från grunden.
1. Stadsplanering.

10.35–10.55 Utbildning och arbets-
marknad. 1. Vem är du — egentlig-
het? Repris 21/1 k 10.10 och 22/1
k 12.10.

12.00–12.15 Roligt på skidor.
12.35–12.55 Delta. 7. Matematiska mo-
deller. Repris 22/1 k 12.35.

13.00–13.30 Latinamerika — en konti-
nent i krig? 1. Kontrasterande konti-
nent. Repris 22/1 k 10.10 och 25/1
k 10.35.

11.00 Skolkunskap. När nöden är
som största. 5. Ut i en jänkl. Repris
20/1 k 10.35.

12.30–12.50 Treans musik. Lärar-
program II.

För barnen:
16.30–16.45 Hej Anlon, det ringe!
Vad en fönsterputsare kan få upple-
va.

18.00 TV-nytt, meddelanden.

18.05 Strike — frågor om idrott.

18.50 Utifrågningen. Färg. SÅP's
verksamhet direktör Curt-Steffan
Giesecke intervjuas av A. Olivev-
rona och Chr. Petersson.

19.00 Vår nye magister. Färg. Eng-
elsk komedi i skolmiljö med John
Alden.

19.25 Den stora pantern. Färg.
19.30 TV-nytt, vidret.

Lena Hansson, Börje Olsson, Rune
Turesson, Hans Eric Stenbom,
Gösta Bråhner, Jan Nygren, Run-
Otsson, Håkan Svedberg, Birgitta
Götestam, Gun Andersson, Inga
Sævi, Rune Blomquist, Per Jonsson,
Göran Blom och Anders Belling.

20.30 Direkt. Färg. TV 2 öppna vec-
komagasin — med reportage, inter-
vjuer och debatt. Red. Hans Heder-
berg.

1.00 TV-nytt.

21.05 Kvällsspelet — Gary Engman
med gäster.

TV Torsdag

TELEVISION 1

Skol-TV:
8.30–9.00 Musik åk 4. 3. Program för
barn.

9.20–9.35 Teaterlek. 2. Spelet går vi-
dare. Repris 2/4 k 10.10.

9.45–10.00 Matematik åk 4. 1. Deci-
malta 1.

10.10–10.30 Utbildning och arbets-
marknad. 1. Vem är du — egentlig-
het? Repris 22/1 k 12.10.

12.10–12.25 Vad hände sen. 1. Morfar
och jag.

För barnen:
16.30–16.45 Halvton. Färg. Govän-
sens historier. Den ättande histo-
rien eller Sagan om signorna.

18.00 TV-nytt, meddelanden.

18.05 Halvton. Färg. Govän-
sens historier. Den ättande historier el-
ler Sagan om signorna.

18.20 Att vara tillsammans. 1. I sko-
lan. Skol-TV-repris.

18.35 Aftarna. Färg. Sydamerikansk
folkmusik.

19.00 Fram för glänskräknarna.
Färg. Jansons bidrag till underhåll-
ningsfestivalen i Montreux 1970.

19.30 TV-nytt, vidret.

20.00 Fokus.

20.30 Frid på vår jord — sångstund
med ungdomar från Björngårdsvil-
la i Göteborg.

21.00 Allt som flyger är inte en fågel.
Färg. Jyväskylä tecknad kortfilm.

21.10 Dombey och Co — följandet öf-
ter Dickens roman. Del 12. Händel
och del 13: Dombey och dotter.
Regi: J. Craft.

John Carson, Sally Home, Kara
Wilson, Gary Raymond, Derek Sea-
son och Sally Home.

22.00 TV-nytt, vidret, sport.

22.10–22.40 Mänskisk i samspel —
socialpsykologi i vardande.

Den första stora reformen — folk-
pensionen. Repris 28/1 k 11 och
30/1 k 9.30.

TELEVISION 2

18.30 Stora och lilla björnar — fallet
med den förtrollade guldfisken.
Textat för hörskeladalen.

18.55 Vidret, meddelanden.

18.55–19.00 Sydnytt över Skåne.

19.00 TV-nytt.

19.10 Rapport.

19.30 Smugglare — dansk serie av B.
Christensen och L. Pander. Del II.
Regi: S. Melson. Musik: H.-E. Philip-
lip.

Medverkande: Erik Wedersjö, Jörgen
Buckhøj, Ann-Mari Max Han-
sen, Björn Fuggerud-Kjell, Klaus
Pagh, Inger Lund, Peter Steen, Emil
Hass Christensen och Ake Engfeldt.

20.20 Israeliska sånger. Färg.
Två israeliska ungdomar för Esther
och Abi Ofarimins skådespeleri vidare.

20.30 Krigsrapportör i Kambodja.
Färg. Program av schweiziska tele-
visionen om de utländska journalis-
terna vardag i Kambodja.
Första pris i dokumentärfilmstäm-
lan vid 1970 års Prix Italia.

21.20 TV-nytt.

21.25 Kvällsspelet — Gary Engman
med gäster i studion.

22.00 ca Sportnytt.